

39141

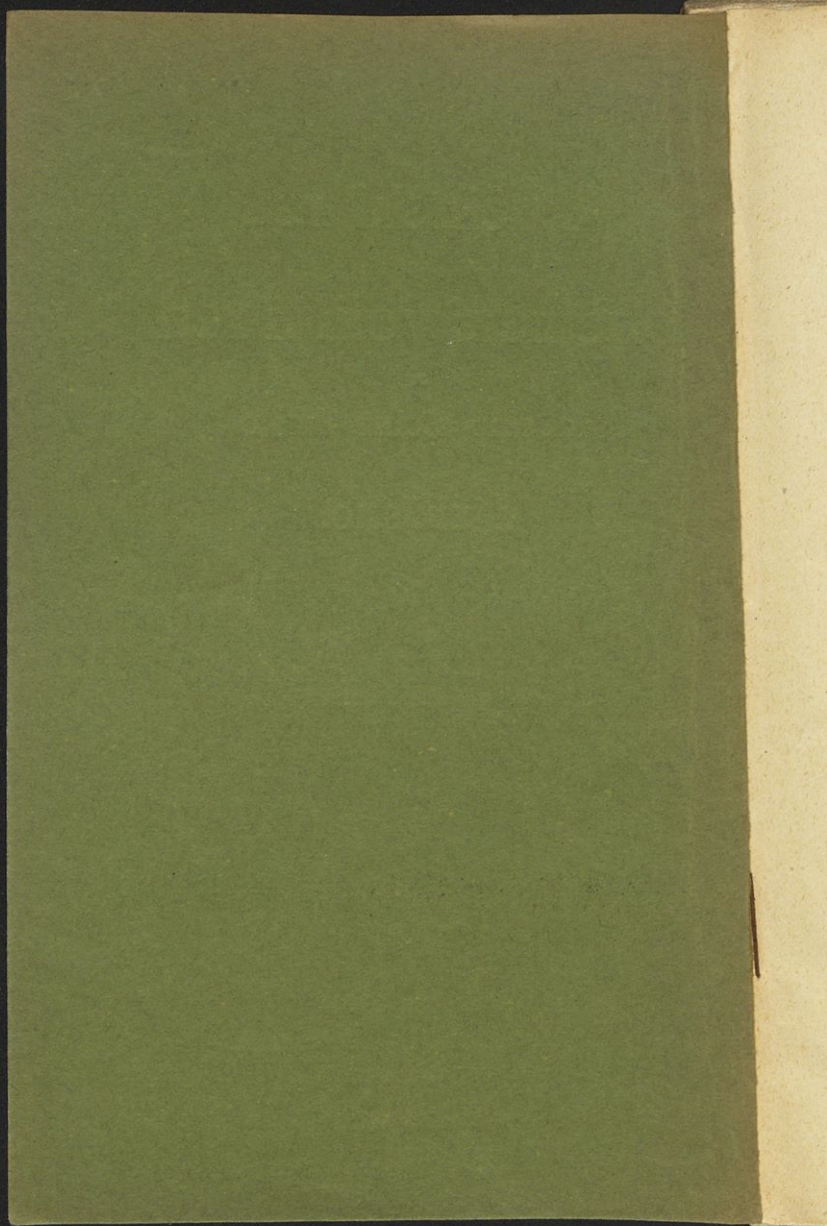
8° br.

Občinski red
in
občinski volilni red
za
deželno stolno mesto
Ljubljano.

(Zakon z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22, in zakon
z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.)

Ljubljana 1910.
Založila Katoliška Bukvarna.
Tiskala Katoliška Tiskarna.

Občinski red
in
občinski volilni red
za
deželno stolno mesto
Ljubljano.

(Zakon z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22, in zakon
z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.)

K. k. Studienbibliothek Laibach

Ljubljana 1910.
Založila Katoliška Bukvarna.
Tiskala Katoliška Tiskarna.

030034156

I.

Zakon

z dne 5. avgusta 1887. l.,

**s katerim se izdaja občinski red in občinski volilni
red za deželno stolno mesto Ljubljano.**

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine
Kranjske izdajam priloženi občinski red in občin-
ski volilni red ter ukazujem tako:

Člen I.

Ta občinski red in k njemu spadajoči občinski
volilni red veljata za deželno stolno mesto Ljub-
ljano ter stopita v veljavnost z dnevom njiju raz-
glasila.

Člen II.

Sedaj izvoljeni občinski svetovalci ostanejo
toliko časa v svojem poslovanji, dokler po začas-
nem občinskem redu ljubljanskem z dne 9. junija
1850., dež. zak. št. 276, ne pride vrsta nanje, da
izstopijo.

Člen III.

Pri prvi prihodnji pravilni volitvi občinskih
svetovalcev je postopati po priloženem občinskem
volilnem redu.

Člen IV.

Z dnevom, ko stopi v veljavnost priloženi
občinski red in k njemu spadajoči občinski volilni
red, izgubijo svojo veljavnost začasni občinski red
za deželno stolno mesto ljubljansko z dne 9. junija

1850., dež. zak. št. 276, in zakona z dnè 15. oktobra 1868., dež. zak. št. 14, in z dne 13. maja 1876., dež. zak. št. 10.

Člen V.

Mojemu ministru notranjih stvari je naročeno, zvršiti ta zakon.

V Kreuth-u, dne 5. avgusta 1887. l.

Franc Jožef s. r.

Taaife s. r.

II.

Zakon

z dne 17. oktobra 1910,

s katerim se izpreminjajo in dopolnjujejo nekatere določbe občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano in izdaja nov občinski volilni red.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I.

Izpreminjaje in dopolnjevaje občinski red za deželno stolno mesto Ljubljano, ki je bil izdan z zakonom z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22, stopijo namesto spodaj oznamenjenih paragrafov občinskega reda, oziroma kot ustavki k posamnim paragrafom nastopna določila:

Člen II.

Z zakonom z dne 5. avgusta 1887., dež. zak. št. 22, izdani, oziroma z zakonom z dne 16. maja 1898. leta, dež. zak. št. 24, prenamerjeni občinski volilni red za deželno stolno mesto Ljubljano se razveljavi in stopi na njegovo mesto sledeči občinski volilni red.

Člen III.

Ta zakon stopi v veljavo takoj.

S pripravami za nove volitve celega občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane

po tem zakonu je pričeti pravočasno, tako, da bodo najkasneje, ko poteče šest mesecev po razglasitvi tega zakona, imeniki volilcev razgrnjeni vsakomur na vpogled (§ 19. občinskega volilnega reda).

Dosedanjim članom občinskega sveta je poslovati tako dolgo, dokler se ne izvrše volitve po novem občinskem volilnem redu.

Ako se volitve, ki bodo prve po tem zakonu, ne bodo vršile meseca aprila, poteče volitvena doba občinskih svetovalcev in namestnikov meseca aprila tistega leta, v katerem bi bila izpolnjena triletna doba.

Člen IV.

Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno izvršiti ta zakon.

Dunaj, dne 17. oktobra 1910.

Franc Jožef l. r.

Haerdtl l. r.

Občinski red

za

deželno stolno mesto Ljubljano.

I. poglavje.

Ob ozemlji občine, ob občanih in vnanjih.

Obseg in razdelitev občinskega ozemlja.

§ 1.*)

Ozemlje mestne občine ljubljanske obsega šest okrajev, in sicer:

I. okraj, ki se imenuje šolski;

II. okraj, ki se imenuje šentjakobski;

III. okraj, ki se imenuje dvorski;

IV. okraj, ki se imenuje kolodvorski;

V. okraj, h kateremu spadajo kraji Črna vas (Schwarzdorf), Ilovica, Hauptmanca, Karollinska zemlja (Karolinengrund), Hradeckega vas (Hradetzkydorf) in Kurja vas (Hühnerdorf);

VI. okraj, ki se imenuje Vodmat.

Te okraje je po občinskem sklepu natanko omejiti ter jih, ako je treba, zaradi lažjega oskrbovanja občinskih stvari razdeliti v podokraje.

Izpremembe ozemlja.

§ 1 a.*)

Take izpremembe mestnih mejá, po katerih se združijo posamni kosi ozemlja sosednih občin

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

z mestno občino, ne da bi zato sosedne občine prenehale kot selske občine, ali po katerih se odkažejo posamni kosi ozemlja mestne občine sosednim občinam, sme ukreniti deželni odbor sporazumno s političnim deželnim oblastvom, brez razločka, če je bilo doseženo soglasje pri taki izpremambi med prizadetimi občinami ali ne.

Vsekako pa je deželni odbor obvezan, še predno se obrne do političnega deželnega oblastva za pritrditev, pozvati mestno občino in druge prizadete občine, da podajo svojo izjavo o nameravani izpremambi ozemlja tekom določenega neprestopnega roka, ki pa ne sme biti krajši nego dva meseca.

§ 1 b.*)

Združitev doslej samostojnih občin z mestno občino ljubljansko se more, ako ne ugovarja iz javnih ozirov politično deželno oblastvo, izvršiti po sklepu deželnega zbora, ki potrebuje Najvišjega odobrenja.

Občani in vnanji.

§ 2.

V občini se razločujejo:

1. občani,
2. vnanji (tujci).

Občani so:

- a) občinski domačinci,
- b) občinski družniki.

Občinski domačinci.

§ 3.*)

Občinski domačinci so tisti občani, ki imajo v občini domovinsko pravico.

Samo avstrijski državljani morejo biti občinski domačinci.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Kako kdo pridobi ali izgubi občinsko domačinstvo, je razsojati po zakonih, ki urejajo domovinske razmere.

O prošnjah, da se komu podeli domovinska pravica, razsoja občinski svet.

Proti razsodbam o prošnjah glede prostovoljnega sprejema v občinsko zvezo pritožbe niso dopustne.

Za prostovoljni sprejem v občinsko zvezo mora prosilec plačati enkratno pristojbino do 200 kron v občinsko blagajnico.

Visokost pristojbine določi občinski svet vsako leto naprej.

Občinski meščani.

§ 4.

Tisti občinski domačinci, ki imajo že zdaj meščansko pravico (meščanstvo), ali katerim toisto v prihodnje občina izrecno podeli, imenujejo se meščani.

Meščanstvo se sme podeljevati samo takim občinskim domačincem, kateri so s svojo rodbino vred na dobrem glasu, kateri dokažejo, da imajo toliko premoženja ali tak zaslužek, da je ž njim zagotovljeno vzdrževanje njih rodbine, in katerih glede volitve ne ovira nobeden v občinskem volilnem redu naštetih izjemnih ali izključivnih vzrokov.

Vsak, komur se podeli meščanstvo, mora plačati v občinsko blagajnico sprejemščino, znašajočo 50 K do 100 K, in donesek za meščanski zaklad, znašajoč 100 K do 200 K. Iz važnih vzrokov ga sme občina tudi oprostiti od plačila teh pristojbin.

Žene občinskih meščanov.

§ 5.

Ženske same si ne morejo pridobiti meščanstva; ako pa se omože z meščanom, ali ako si njih

zakonski mož pridobi meščanstvo, zadobé gmotne koristi, ki so združene s tem.

Izguba občinskega meščanstva, oziroma njegovih koristi.

§ 6.

Občinski meščan izgubi svoje meščanstvo:

- a) ako preneha biti občinski domačinec ljubljanski;
- b) ako glede njegove osebe nastopijo take okoliščnosti, s katerimi je po določilih, naštetih v občinskem volilnem redu, združena izključitev od aktivne in pasivne volilne pravice.

Vendar kvarni nasledki izgube meščanstva v slučajih, pod b) navedenem, zadenejo le njega samega, tedaj niti ne njegove nedolžne zakonske žene, niti ne njegovih pred tem časom rojenih otrok.

Zakonska žena pa izgubi po § 5. pridobljene koristi, ako se zakon spozna za neveljaven, kakor tudi, ako se zakon razveže, razven če se to zgodi s smrtjo zakonskega moža; nadalje ako ona zakrivi zakonsko ločitev, kakor tudi ako se kot vdova omoži z možem, ki nima meščanstva ljubljanskega mesta.

Občinski družniki.

§ 7.

Občinski družniki so tisti avstrijski državljani, kateri v občini nimajo domovinske pravice, a vendar v nje ozemlju stanujejo in ali tamkaj posedujejo kako hišo ali kako zemljišče, ali od svojega v občini zvrševanega obrta ali od svojega zaslužka ali od kakega drugega dohodka plačujejo v nji predpisani davek.

Častno meščanstvo.

§ 8.

Občina je upravičena, avstrijskim državljanom, ki so si za državo, za deželo ali za mesto pridobili zaslug, brez ozira na njih stanovišče, podeliti častno meščanstvo.

Občinska matica.

§ 9.

Ob vseh občanih se vodi matica, v katero pogledati je vsakemu dopuščeno.

Vnanji.

§ 10.

Vse osebe v občini, katere niso občani, imenujejo se vnanji.

Pravice občanov in vnanjih.

§ 11.*)

Vsakdo v občini ima pravico:

- a) da se mu varuje njegova oseba in kar je njegove imovine v občinskem ozemlju;
- b) da uživa javni rabi namenjeno občinsko imovino in občinske naprave po meri dotičnih uredb.

Občani imajo poleg tega tudi aktivno in pasivno volilno pravico za občinski zastop po določenih volilnega reda.

Občinski domačinci imajo, ako obubožajo, pravico, da jih podpira ali preskrbi občina iz občinskih sredstev po meri njih potrebe in po namenu naprav, obstoječih za preskrbovanje ubožcev.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Občinski meščani imajo poleg te pravice občinskih domačincev tudi pravico do preskrbovanja iz njim namenjenih ustanov in zakladov.

Častni meščani uživajo pravice meščanov, ne da bi imeli iste dolžnosti, kakor le-ti.

Vnanjim, ki se s svojo domovinsko pravico izkažejo ali vsaj izpričajo, da so storili, kar je treba, da dobe tak izkaz, občina toliko časa ne sme braniti bivanja v občinskem ozemlju, dokler s svojimi vred neomadeževano žive in dokler ne žive ob javni milodarnosti.

Ako vnanji misli, da se mu godi v tem oziru vsled odredbe občine krivica, sme iskati pomoči pri političnem deželnem oblastvu, zoper katerega razsodbo je obema strankama dopuščen priziv na ministrstvo za notranje stvari.

Dolžnosti občanov in vnanjih.

§ 12.

Vsakdo v občini je dolžan izpolnovati, kar je občina zaukazala v svojem zakonitem področji.

Občani, ž njimi vred pa tudi druge, v občini davku podvržene osebe, ki niso občani, morajo vrhu tega nositi občinska bremena po določilih tega zakona.

II. poglavje.

Ob občinski ustavi.

Občinski zastop.

§ 13.

Občino zastopa v njenih stvareh občinski svet, kateri jih oskrbuje ali sam, ali po županu z magistratom vred, ali po okrajnih načelnikih.

I. oddelek.

Ob občinskem svetu.

Sestava občinskega sveta.

§ 14.*)

Občinske svetovalce voli občina izmed sebe. Njih število je petinštirideset.

Za vsakega občinskega svetovalca je voliti tudi namestnika.

Volitve se vrše praviloma meseca aprila (§ 16., 2. odstavek).

Natančnejša določila o tem, kdo sme voliti in kdo izvoljen biti, kakor tudi o tem, kako postopati pri volitvi, obsega občinski volilni red.

Dolžnost, sprejeti volitev v občinski svet.

§ 15.

Vsak občan, ki sme izvoljen biti, je praviloma dolžan, sprejeti volitev v občinski svet ter s svojim poslom združene dolžnosti spolnovati do konca volitvene dobe.

Pravico, odkloniti volitev, ali odpovedati se sprejetemu mandatu, imajo:

- a) dušni pastirji in javni učitelji;
- b) aktivni državni, deželni in javnih zakladov uradniki;
- c) vojaške osebe;
- d) tisti, ki imajo že nad 60 let;
- e) tisti, ki so bili pretekla zadnja tri leta pred volitvijo občinski svetovalci, za prihodnja tri leta.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Kdor brez kakega odklonilnega vzroka ne sprejme volitve navzlic ponovljenemu pozivu, ali se sprejetemu mandatu odpove, zapade glôbi znašajoči do 200 K. Ta globa, ki jo določi občinski svet, steka se v občinsko blagajnico.

Samo iz vzrokov, posebnega ozira vrednih, sme občinski svet, kadar ne veljajo zgoraj navedeni odklonilni razlogi, oprostiti od sprejema volitve, ali eventualno dopustiti odpoved sprejetemu mandatu.

Volitvena doba.

§ 16.*)

Občinski svetovalci in namestniki se izvolijo praviloma za tri leta, ostanejopa v uradnem poslu tudi po preteku tega časa, dokler se na njih mesto ne pokličejo novoizvoljeni.

Ako se nove volitve po razpustu občinskega sveta (§ 87) ne izvršijo meseca aprila, poteče volitvena doba občinskih svetovalcev in namestnikov meseca aprila tistega leta, v katerem bi bila izpolnjena triletna volitvena doba.

(Tisti, ki izstopijo, smejo biti iznova izvoljeni, ako zoper nje ni zakonitega zadržka.

Izguba mandata.

§ 17.*)

Občinski svetovalec kakor tudi namestnik izgubi svoj uradni posel, kadar nastopi ali se izve okolnost, zaradi katere bi njegova volitev prvotno ne bila dopuščena (§§ 9., 10., 11. občinskega volilnega reda).

Ako pride občinski svetovalec ali namestnik v preiskavo zavoljo onih kaznivih dejanj, s katerimi je v slučaju obsodbe združena izguba pravice, izvoljenemu biti, ali kadar se o njegovem

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

premoženju razglasi konkurz, tedaj toliko časa ne sme izvrševati svojega posla, dokler traja kazenska pravda ali konkurzna obravnava.

Vstop namestnikov.

§ 18.*)

Namestnik vstopi v občinski svet le tedaj, če se iz kakršnegakoli vzroka izprazni mesto katerega občinskega svetovalca, v katerem slučaju je postopati v smislu določil §§ 50. in 52. občinskega volilnega reda.

Volitev župana in podžupana.

§ 19.

Občinski svet voli iz svoje srede župana, kakor tudi podžupana. Zadnji je dolžan, v vseh občinskega sveta se tikajočih poslih nadomestovati župana, kadar je le-ta začasno zadržan.

Kako je zvršiti to volitev, o tem obseza občinski volilni red natančnejša določila.

Potrđitev volitve županove.

§ 20.

Da je volitev županova veljavna, treba, da jo potrdi cesar.

Prisega županova.

§ 21.

Potrjeni župan mora v zbranem občinskem svetu pred političnim deželnim načelnikom priseči, da bode zvest in pokoren cesarju, da bode ravnal po ustavi, izpolnoval zakone in vestno zvrševal uradne svoje dolžnosti. O tem je spisati listino, katero mora župan svojeroko podpisati.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Doba uradnega poslovanja županovega in podžupanovega.

§ 22.*)

Volitev županova in podžupanova velja praviloma za tri leta.

Določila § 16., drugi odstavek, in § 17. se uporabljajo tudi za župana in za podžupana.

Ako se med uradno dobo izprazni mesto županovo ali podžupanovo, mora se v 14 dneh po izpraznitvi za ostali čas opravilne dobe izvršiti nova volitev po določenih občinskega volilnega reda.

Oba smeta, ako izstopita, iznova biti izvoljena.

Službárina županova in občinskih svetovalcev.

§ 23.

Župan prejema, dokler županuje, opravilno službárino, katero določi občinski svet.

Vsi drugi člani občinskega sveta opravljajo svoj posel brez plače. Samo za oskrbovanje občinskih stvari zunaj občinskega ozemlja jim pristaja odškodnina iz občinske blagajnice, katere se za vsak slučaj določi posebej.

II. o d d e l e k.

O magistratu in okrajnih načelnikih.

§ 24.*)

Magistrat je sestavljen:

a) iz župana kot načelnika in, kadar je on zadržan, iz županovega namestnika (§ 64);

b) iz devetih občinskih svetovalcev, katere občinski svet izvoli, vpoštevajoč določbe odstavkov 2., 3. in 4. § 55., iz svoje srede za eno leto;

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

c) iz enega ali več magistratnih svetovalcev kot poročevalcev, izmed katerih mora biti vsaj eden pravnik;

d) iz poročevalcev, kolikor jih je še treba;

e) iz potrebnega pomožnega osebja.

Da podpirajo župana in magistrat v oskrbovanju krajno-policijskih in drugih krajnih poslov, smejo se postaviti posamnim okrajem načelniki (okrajni načelniki, §§ 13., 47. in 74.).

III. poglavje.

Ob občinski upravi.

I. oddelek.

Občinsko področje sploh.

Vrste občinskega področja.

§ 25.

Občinsko področje je:

- a) samosvoje,
- b) izročeno.

Obseg samosvojega področja.

§ 26.

Samosvoje področje, t. j. tisto področje, v katerem sme občina, držeč se obstoječih državnih in deželnih zakonov, ukazovati in odrejati po svobodni samodoloči, obseza vse, kar se najprej dotika občinske koristi in kar more občina v svojih mejah po svojih močeh oskrbovati in izvrševati.

V tem zmislu spadajo posebno tu-sem:

1. Svobodno oskrbovanje svojega premoženja in svojih na občinsko zvezo se odnašajočih stvari.

2. Stvari krajne policije, zlasti:

- a) skrb za varnost osebe in lastnine;
- b) skrb za vzdrževanje, pomoščevanje (tlakovanje), snaženje in razsvetljevanje občinskih cest, potov, trgov, mostov, za varni in lahki promet po cestah in vodah, za vzdrževanje kanalov, javnih vodnjakov, vodovodov, javnih kopališč in drugih mestnih naprav;
- c) poljska policija;
- d) policijsko nadzorovanje živil in tržnega prometa, zlasti pažnja na mero in valgo;
- e) zdravstvena policija;
- f) policijska pažnja na posle in delavce, v kolikor se ta pažnja ne tiče obrtnih delavcev, kakor tudi skrb, da se zvršuje poselski red;
- g) npravstvena policija;
- h) stavbinska policija, zvrševanje stavbinskega reda in izdajanje policijskih stavbinskih dovolil;
- i) požarna policija.

3. Vse, kar se tiče ubogih, in skrb za občinske dobrodelne naprave.

4. Po zakonu uravnani vpliv na srednje šole, katere vzdržuje občina, potem na ljudske šole in skrb za njih ustanavljanje, vzdrževanje in zalaganje po določitih dotičnih zakonov.

5. Poskušnja, sporne stranke poravnati po zapnih možeh, izvoljenih iz občine.

6. Zvrševanje prostovoljne prodaje premičnih in prostovoljnega v zakup dajanja nepremičnih stvari po dražbi.

Iz višjih državnih ozirrov se smejo določena opravila krajne policije potom zakona odkazati posebnim cesarskim organom.

Obseg izročenega področja.

§ 27.

Izročeno področje občine, t. j. nje dolžnost, sodelovati za namene javne uprave, določujejo splošni zakoni in v njih mejah deželni zakoni.

Občini je v svojem ozemlju oskrbovati zlasti opravila, po zakonu spadajoča k področju političnih okrajnih oblastev.

II. o d d e l e k.

Področje občinskega sveta.

Občna določila.

§ 28.

Občinski svet je v občinskih stvareh sklepa-joči in nadzorovalni organ.

On je v zakonitih mejah dolžan, občino zastopati v izvrševanju njenih pravic in dolžnosti, zanj delati vezalne sklepe ter nadzorovati njih izvrševanje, vsestransko varovati nje koristi ter skrbeti za to, da se pospešujejo.

Uredba občinskih uradov.

§ 29.

V področje občinskega sveta spada uredba občinskih uradov, ustanovitev dotičnih služb, določitev plač in dohodkov občinskih uradnikov, diurnistov in slug, njih dolžnosti in načina njih službovanja, njih sposobnosti v dosego nameščenja, disciplinarnega ravnanja ž njimi, in njih pokojninskih in preskrbninskih užitkov.

Občinski konceptni uradniki, ki kot taki ne smejo biti v nobenem drugem službinskem razmerju, morajo biti za poslovanje tako usposobljeni, kakor je predpisano za upravno državno službo; vendar sme občinski svet določiti, da se od tega načela odjenja glede takih služb, katere zahtevajo druge posebne strokovnjaške zvedenosti, in za katere se tudi v državni službi ne terja sposobnost za politično poslovanje.

Uradniki, kakor tudi stalno nameščeni sluge se pravilno imenujejo za vse življenje.

Pokojninsko in preskrbninsko sposobnost stalno nameščenih oseb, kakor tudi njih vdov in sirot, je, dokler se kaj drugega ne ukrene, presojati po predpisih, veljavnih za državne uradnike in sluge upravnih oblastev.

Imenovanje, upokojevanje, začasno in stalno odstavljanje od službe in dovoljevanje dopusta občinskim uradnikom in slugam.

§ 30.

Občinskemu svetu pristaja, stalno in začasno imenovati občinske uradnike, stalno imenovati občinske sluge, devati jih v začasni ali trdni pokoj, določevati provizije njim in njih zaostalim, začasno in stalno odstavljati od službe te uradnike in sluge po disciplinarni poti ter jim na njih prošnjo dovoljevati daljši kot štiritedenski dopust.

Pred imenovanjem se mora služba razpisati.

Glede začasnega in stalnega odstavljanja občinskih uradnikov in slug od službe veljajo, dokler se ne izda posebna službena pragmatika, zakoniti predpisi, v tem obziru obstoječi za državne uradnike in sluge upravnih oblastev. Magistrat opravlja dotične pozvedbe in o njih rezultatu sklepa občinski svet. Sklepe njegove je dopuščeno izpodbijati samo zaradi formalnih pogreškov (§ 84., 2. odstavek).

Uporaba zgoraj naštetih določil pri občinskih zavodih.

§ 31.

Določila §§ 29. in 30. se nalično uporabljajo tudi pri občinskih zavodih, v kolikor ni po ustanovi ali pogodbi predpisano kaj drugega.

Druge, k oprijilom obćinskega sveta spadajoće stvari.

§ 32.

K oprijilom obćinskega sveta spadajo nadalje:

1. volitev župana in podžupana (§ 19.), kakor tudi določitev oprijilne službárine županu in povračila drugim obćinskim svetovalcem, katero jim morebiti pristaja za oskrbovanje obćinskih stvari (§ 23.);

2. sprejemanje v obćinsko zvezo (§ 3.), podeljevanje meščanstva (§ 4.), kakor tudi v obeh slučajih določevanje dotične sprejemščine, nadalje podeljevanje častnega meščanstva (§ 8.) in drugih priznanj;

3. zvrševanje peticijske pravice v imenu obćine;

4. zvrševanje obćini pristojne patronatske in prezentacijske pravice, kakor tudi oskrbovanje in podeljevanje ustanov po zakonitih predpisih in po ustanovnih določilih.

Oprajila obćinskega sveta v stvarah obćinskega gospodarstva.

§ 33.

Glede obćinskega gospodarstva so od posvetovanja in sklepov obćinskega sveta zavisne te stvari:

1. vsaka odredba, ki se tiće glavinske lastnine obćinske;

2. določevanje, kako jo je rabiti;

3. proračun obćinskih dohodkov in potroškov, kakor tudi skrb za to, kako je pokriti nedostatek;

4. reševanje letnih računov;

5. sploh vse gospodarstva se tikajoće stvari, katere ne spadajo k navadni upravi premoženja.

Ta določila veljajo tudi za občinske zavode, v kolikor glede zadnjih ni nič drugega določeno s posebnimi ustanovami ali pogodbami.

Občinski inventar. Neoddatnost glavinske lastnine.

§ 34.

Občinski svet je dolžan, vso premično in nepremično lastnino, kakor tudi vse pravice občine in njenih zavodov imeti v razpreglednosti z natančnim inventarjem, katerega je vsako leto popraviti in razglasiti.

Glavinsko lastnino občine in njenih zavodov je nezmanjšano ohraniti (§§ 57., 80., 81.).

Oskrbovanje občinskega premoženja, uporaba prebitkov in prihranil.

§ 35.

Občinskemu svetu je skrbeti za to, da se vse plodovito premoženje občine in njenih zavodov z ozirom na obstoječe ustanove in odmembe oskrbuje tako, da se iz njega dosežejo kar največji stanoviti dohodki.

Ako ostane konec leta kaj prebitkov, porabiti jih je za pokritje potrebščin v prihodnjem letu, in v kolikor jih ni treba za to, naložiti jih je plodonosno. Kar se je na ta način prihranilo, sme se tri leta pridržati, da se, ako je treba, porabi za bodoče potrebščine, razven tega je taka prihranila prišteti glavinskemu premoženju.

Druge, občinskemu svetu pridržane stvari.

§ 36.

Od sklepov občinskega sveta so vrhu tega zavisne te stvari: dovolitev, da se smejo v imenu občine skleniti in razdreti pogodbe, zlasti, da se

smejo izvršiti kreditne operacije; da se smejo začeti in opustiti pravde in skleniti poravnave, kakor tudi volitev pravnega zastopnika, katerega je postaviti; dalje dovolitev, da se smejo ob občinskih stroških izvršiti nove stavbe ali prezidave, odpis neizterljivih občinskih terjatev, odpuščanje povračil in predujmov, znižanje ali odpuščanje zakupnin.

Ustanovitev občinskih proračunov.

§ 37.

Občinski svet mora vsako leto na podlagi inventarjev in računov sestavljene proračune o dohodkih in potroških občine, kakor tudi vseh zakladov in zavodov, katere občina oskrbuje posebej, pregledati po vseh dohodnih in potrošnih postavkah ter jih ustanoviti za naslednje leto.

Ti proračuni se morajo najmenj dva meseca pred začetkom občinskega upravnega leta, ki se ujema z upravnim letom državnim, z dotično utemeljitvijo predložiti občinskemu svetu (§ 71.).

Predno te proračune pretresa občinski svet, razgrniti jih je štirinajst dni javno v občinskem uradu občanom na vpogled, kar je o pravem času razglasiti v občini.

Opazke, katere občani navedo o proračunih, je pri pretresovanji vzeti v premislek.

Ob vseh ne proračunjenih izdatkih je praviloma treba, da jih občinski svet poprej za vsak slučaj posebej dovoli (§ 69.).

Zalaganje občinskih potrebščin po dohodkih.

§ 38.

Vse potroške za občinske namene je v prvi vrsti založiti iz dohodkov, ki se stekajo v občinsko blagajnico.

Ako je v pokritje katerih potroškov odmenjeno posebno premoženje, porabiti je za to najprej dohodke tega premoženja.

Ti dohodki se ne smejo odtegniti svoji odmembi.

Zalaganje občinskih potrebščin po prikladah.

§ 39.

V založitev potroškov za občinske namene, ki po § 38. niso pokriti, sme občinski svet skleniti, da se uvedo občinske priklade.

Take priklade so:

1. doklade k direktnim davkom in k užitnini;
2. naklade in davščine, ki ne spadajo v vrsto davčnih doklad.

Porazdelitev doklad k neposrednim davkom.

§ 40.*)

Praviloma je doklade k direktnim davkom porazdeliti na vse v občini predpisane davke te vrste, brez razločka, je-li davku podvrženi občan ali ni, ter jih naložiti v enaki meri na vse razrede teh davkov. Če pa se deželne doklade k direktnim davkom nalože v različnih odstotkih na posamezne razrede teh davkov, je tudi stopnjevanje občinskih doklad v enakem razmerju dopustno.

Oprostitev od občinskih priklad.

§ 41.

Doklade k direktnim davkom se ne smejo nalogati dvorskim, državnim, deželnim, občinskim in javnih zakladov uradnikom in slugam, potem vojaškim osebam, kakor tudi ne vdovam in sirotam glede njih službene plače in glede njih iz službin-

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

skega razmerja živirajočih pokojnin, provizij, vzgojevalnih doneskov in miloščinskih užitkov.

Tudi se ne smejo službeni dohodki dušnih pastirjev zakonito priznanih verskih združb do zneska 2000 K in plače javnih učiteljev prikrajševati z občinskimi prikladami.

Doklade k užitnini.

§ 42.

Doklada k užitnini sme zadevati samo použitek v občinskem ozemlju, a ne pridelovanja, niti trgovinskega prometa.

Pravni pripomočki zoper sklepe ob občinskih prikladah.

§ 43.

Sklepe občinskega sveta ob občinskih prikladah vsake vrste je javno dati na znanje (§ 62., zadnji odstavek).

Kdor misli, da se mu s takimi sklepi godi krivica, mora svoje ugovore zoper nje vložiti v odprtem roku (§ 85.).

S takimi ugovori je, ako občinskega sveta sklep ne potrebuje daljšega potrdila, ravnati kakor s prizivom (§ 84.), v nasprotnem slučaju pa jih je priložiti prošnji za potrdilo sklepa (§ 81.).

Izdajanje predpisov v stvareh krajne policije in izročenega področja.

§ 44.

V kolikor izvrševanje krajne policije po zakonu ni odkazano cesarskim organom, sme občinski svet v mejah obstoječih zakonov, in brez škode njih določilom, izdajati krajno-policijske, za obseg občine veljavne zapovedi in prepovedi, ter tistim, ki bi jih prestopili, zapreti globo v znesku 200 K,

ali, kadar bi se ta od prestopnika ne mogla izterjati, po jeden dan zapora za vsakih 10 kron.

Ako je občini prepuščeno, kako ji je oskrbovati posamezna opravila izročenega področja, ukrene občinski svet v tej reči potrebne sklepe, oziraje se na dotične zakonite predpise.

Priskrbovanje pripomočkov za zvrševanje krajne policije in za oskrbovanje opravil izročenega področja.

§ 45.

Občinski svet je dolžan, za zavode in naprave, ki so potrebni za zvrševanje krajne policije, kakor tudi za namenu primerno oskrbovanje opravil izročenega področja dovoliti potrebne novce, in on je odgovoren za vsak opust, katerega zakrivi v tem oziru.

Občinski svet mora na dalje priskrbeti pripomočke, ki so potrebni za oskrbovanje takih opravil krajne policije, ki so odkazana cesarskim organom (§ 26., zadnji odstavek, in § 83., 3. odstavek). Visokost doneska, katerega mora v ta namen plačati občina, določi se po dogovoru med vlado in občinskim svetom.

§ 45a.*)

Dokler občina izvršuje krajevno policijo, je dolžna odškodovati vsakogar, ki bi utrpel kako škodo vsled zanemarjenja dolžnosti, ki jih ima nositi v tem oziru občina.

Dalje je pa občina na vsak način dolžna plačati vsako škodo, ki se napravi komursibodi v nje mejah vsled silovitosti po skupljanju, če se ne more najti krivcev in je občina kriva kakne nemarnosti ob odvrnitvi teh silovitosti. Rzsodba o dolžnosti pla-

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

čati odškodnino pristoji deželni vladi s pridržkom pravnih sredstev. Ako ne pride do sporazuma o višini odškodnine, se ista določi sodnim putem.

Preskrbovanje ubogih.

§ 46.

Občinski svet mora svojo posebno pažnjo obračati na preskrbovanje ubogih. Ako v to ne zadostujejo pripomočki obstoječih dobrodelnih in ubožnih naprav, za katerih vzdrževanje je skrbeti z ozirom na dotične ustanove, in tudi ne drugi v to odmenjeni pripomočki, mora občinski svet prisrbeti znesek, ki je v pokritje potreben, in sme določiti, kako ga je uporabiti.

Uredba zadev okrajnih načelnikov.

§ 47.

Občinski svet sklepa o številu okrajnih načelnikov, kakor tudi o tem, kako je postaviti nje in njih namestnike, o njih področji, o dōbi njih uradnega poslovanja, o njih morebitnih plačah in o navodilu, katero jim je dati.

Volitev zaupnih mož za poskušnjo poravnnav.

§ 48.

Občinski svet voli izmed občanov zaupne može za poskušnjo poravnave med spornimi strankami.

Natančnejša določila o tem obseza dotični državni, oziroma deželni zakon.

Oddajanje mnenj.

§ 49.

Občinski svet je dolžan, oddati svoje mnenje, ako je zahteva politično deželno oblastvo ali v stvareh samosvojega področja občinskega deželni odbor.

Izročitev upravnih stvari magistratu v razsojevanje.

§ 50.

Občinski svet določuje, katere upravne stvari se prepuščajo magistratu v razsojevanje.

Vendar se stvari, o katerih je po §§ 29., 30., 31., 32., 33., 36., 37., 39., 44., 45., 46., 47., 48. in 49. sklepati občinskemu svetu, ne smejo prepuščati magistratu.

Zvrševanje prigleda po občinskem svetu.

§ 51.

Občinskemu svetu pristaja prigled ob vsem poslovanji, tako v stvareh samosvojega, kakor izročenega področja občinskega.

Občinski svet mora tedaj nadzorovati poslovanje magistrata in dotičnih posebnih uradov, okrajnih načelnikov in oskrbništev občinskih zavodov. Upravičen je, v ta namen, kakor tudi v nadzorovanje občinskih podjetij, dalje v oddajanje mnenj in nasvetov v občinskih stvareh postavljati posebne komisije ter k takim komisijam klicati tudi zaupne može zunaj svoje srede. Vrhu tega sme, izvršujoč prigled, zahtevati, da se mu predlože spisi, listine, računi, pisma in poročila, ki se tičejo posameznih opravil.

Hranitev in pregledovanje blagajnic.

§ 52.

Občinski svet je dolžan, skrbeti za to, da se občinske blagajnice primerno hranijo, in da jih komisariji, katere izvoli on, večkrat med letom pregledajo in, ako je treba, dado likvidirati.

Pretresovanje in reševanje letnih računov.

§ 53.

Občinskemu svētu pristaja, pretresati in konečno reševati vse račune o prejemkih in potroških občine in občinskih naprav.

Račune je vsako leto najdalje tri mesece po preteklem upravnem letu, za katero so položeni, izročiti občinskemu svētu (§ 71.).

Predno jih začne pretresati občinski svèt, razgrniti jih je štirinajst dni javno v občinskem uradu občanom na vpogled, kar je v občini pravočasno dati na znanje. Opazke, katere občani navedo o računih, vzeti je pri pretresanju v premislek.

Ako se računski postavki, katere je ometal*) občinski svèt, ne opravičijo dovoljno, tedaj le-ta izreče upravno razsodbo zoper tistega, ki je dolžan plačati, s pridržkom daljnega zakonitega postopanja.

Pravica občinskega sveta razsojati o pritožbah.

§ 54.

Občinski svèt razsoja o pritožbah dospelih do njega zoper razsodbe in odredbe magistratove v stvareh samosvojega področja občinskega, in to tudi v onih slučajih, kadar je občinski svèt take stvari odkazal magistratu v obravnavanje (§ 50.), v kolikor razsodba o takih pritožbah ne pristaja po § 84. političnemu oblastvu.

Kako se oskrbujejo opravila.

§ 55.)**

Občinski svèt se razdeli v odseke v ta namen, da se le-ti prej posvetujejo o različnih opravilih njegovega področja; število odsekov določi sam.

*) ometal = grajal.

**) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Vrhutega sme za predposvetovanje ali oskrbo posamnih opravil določiti posebne odseke, katerih člane izvoli za vsak slučaj posebej.

Člane odsekov je porazdeliti na posamne liste strank po razmerju na njih podlagi izvoljenih občinskih svetovalcev (§ 47. občinskega volilnega reda), če to zahteva tudi le en sam občinski svetovalec.

Stranke, po katerih listah je izvoljenih manj kakor devetina vseh občinskih svetovalcev, ne morejo zahtevati, da bi se pri porazdelitvi odsekovih članov v smislu prejšnjega odstavka morale vpoštevati.

Po eni listi izvoljeni občinski svetovalci izvolijo odsekove člane, ki pripadejo njihovi stranki, v posebni volitvi.

Občinskemu svetu je pridržano, da oziraje se na določila občinskega reda, uravna svoje kakor tudi magistratovo in dotičnih posebnih uradov poslovanje z opravičnim redom, oziroma z navodilom.

Izpremembe opravičnega reda ali navodila se smejo skleniti samo na pismeno predloženi, z dnevnim redom (§ 56) razglašeni samostalni nasvet.

Zborovanje občinskega sveta.

§ 56.

Občinski svet določuje število in čas svojih rednih sej, h katerim skliče za vsak slučaj posebej župan ali, kadar je le-ta zadržan, podžupan, in to, nujne slučaje izvzemši, vsaj 48 ur prej vse občinske svetovalce, naznanjujé jim posvetovalne predmete.

Občinski svet se sme vrhu tega sklicati tudi drugekrat, kadar se to treba zdi županu, oziroma podžupanu, a mora se sklicati, in to najdelj v osmih dneh, kadar najmenj tretjina članov občinskega sveta s pismeno vlogo, ali kadar politični

deželni načelnik to zahteva. V obeh zadnjih slučajih je, kadar sta zadržana župan kakor tudi podžupan, po letih najstarejši član občinskega sveta upravičen in dolžan, sklicati občinski svet.

Vsaka seja, katera se ni sklicala po predstojenih določilih, je nezakonita, in v taki seji narejeni sklepi so neveljavni.

Političnemu deželnemu načelniku je čas vsake seje občinskega sveta, in sicer zajedno, ko se k seji vabijo občinski svetovalci, naznaniti z dotičnim dnevnim redom.

Kdaj se more sklepati in kako se sklepa.

§ 57.*)

Da je občinski svet sklepčen, treba je praviloma, da je navzočih več nego polovica skupnega števila vseh njegovih članov (§ 14), za veljaven sklep pa je potrebna absolutna večina glasov pri seji navzočih.

Da se podeli komu častno meščanstvo (§ 8), kakor tudi, da se po disciplinarni poti začasno ali stalno odstavi od službe definitivno nameščen uradnik (§ 30), treba je, da temu pritrdi absolutna večina vseh članov občinskega sveta.

Da se uvedo doklade k davkom, katere potrebujejo višjega potrdila (§ 81), kakor tudi, da se uvedo nove, v vrsto takih doklad ne spadajoče naklade in davščine, ali da se povišajo že obstoječe naklade in davščine te vrste, dalje da se odtuji glavinska lastnina občine in njenih zavodov, more se skleniti le v navzočnosti najmanj dveh tretjin vseh članov občinskega sveta z njih absolutno večino glasov.

Kadar občinski svet sklepa o zastavljanju glavinske lastnine, o dajanju poroštva, jemanju posojil, izvrševanju kreditnih operacij uporabljajo se pri sklepanju nalično zgoraj naštetá določila ob odtujitvi glavinske lastnine.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31

Predsednik glasuje pri volitvah, imenovanju in podeljevanju služb, drugače pa samo tedaj, kadar se glasovi enako porazdele in odloči v zadnjem slučaju s svojim glasom, pridruživši se enemu obeh glasov.

O sklepčnosti občinskega sveta za volitev župana, podžupana kakor tudi o glasovanju pri tej volitvi obsega natančnejša določila občinski volilni red.

Dolžnost občinskih svetovalcev, udeleževati se sej.

§ 58.

Kadar k seji ne pride toliko članov občinskega sveta, kolikor je potrebnih za sklepčnost, povabiti mora župan izostale k novi seji s tem pristavkom, da se jim bode v ti seji opravičiti, zakaj so izostali od prve seje.

Občinski svet ima pravico, vsakega svojih članov, ki k novi seji spet ne pride in se tudi ne more opravičiti, zakaj je izostal, kaznovati z globo do 100 kron.

Od vsakega občinskega svetovalca, kateri sejo ostavi prezgodaj, ter s tem zbor stori nesklepčen, mora župan poterjati globo 20 K, razven, če mu občinski svet globo odpusti, ker se je dovoljno opravičil.

Ob občinskih svetovalcih, kateri so izostali od treh sej zaporedoma, ne da bi se opravičili, sme občinski svet izreči, da so izgubili svoj mandat. V tem slučaju jih sme vrhu tega še kaznovati z globo do 200 K. (§ 15.).

Vse take globe se stekajo v občinsko blagajnico.

Kdo je dolžan vzdržati se obravnavanja in glasovanja.

§ 59.

Vsakemu članu občinskega sveta se je vzdržati obravnavanja in glasovanja in mu je odstopiti,

ako se predmet posvetovanja in sklepanja tiče njegove privatno-pravne koristi, ali koristi njegove žene ali njegovih sorodnikov ali njegovega svaštva do vštetega tretjega kolena, kakor tudi, kadar se presoja, je li njegova volitev za občinskega svetovalca veljavna ali ni (§ 28. občinskega volilnega reda).

Ako je predmet, o katerem se posvetuje in sklepa, uradno poslovanje župana ali kakega drugega člana občinskega sveta, morajo sicer udeleženi, ako se to zahteva, pri seji biti navzoči, da dajo zaželjena pojasnila, vendar morajo odstopiti pred glasovanjem.

Člani občinskega sveta, ki so ob enem člani magistrata, morajo se pri obravnavanju o pritožbah, ki so vložene zoper razsodbe in odredbe magistratove (§ 54.), vzdržati glasovanja.

Predsedstvo. Nasvetovanje predlogov.

§ 60.

Občinskemu svetu predseduje župan ali, kadar je on zadržan, podžupan, eventualno (§ 56.) po letih najstarejši član občinskega sveta. Vsaka seja, pri kateri se ne ravna po tem, je neveljavna.

Predsednik odvarja in sklepa seje, vodi obravnavanje in vzdržuje red v zboru.

On določuje tudi vrsto predmetov, katere je obravnavati.

Vsak član občinskega sveta ima pravico, v stvareh temu pristojnega področja staviti samostaine predloge, s katerimi je ravnati po opravljenem redu.

Stvari, katere ne spadajo v področje občinskega sveta, mora predsednik izključiti od posvetovanja.

O taki izključitvi sklepa, ako predlagatelj to zahteva, občinski svet.

Javnost sej.

§ 61.

Seje občinskega sveta so javne, vendar ima le-ta pravico, na predlog predsednika ali najmenj šestih občinskih svetovalcev skleniti, da se izključi javnost; toda pri obravnavanju ob občinskem proračunu ali ob občinskih računih se to nikoli ne sme zgoditi.

Poslušalcem se je vzdržati vsakega razodetja svojega mnenja.

Ako bi se poslušalci predrznili, na kakeršen koli način motiti sejo, tedaj je predsednik upravičen in dolžan ukazati, da se po brezvspešnem opominu »k redu« tisti, ki motijo mir, in ako je treba, tudi vsi poslušalci odstranijo iz določenega jim prostora.

Deputacije se v zbor občinskega sveta ne smejo dopuščati.

Zapisnik o sejah. Razglaševanje sklepov.

§ 62.*)

O sejnih obravnavah je pisati zapisnik, v katerega se zapišejo imena navzočih svetovalcev, vsi nasveti in sklepi, zadnji z dodanim rezultatom glasovanja in posebne, na zapisnik podane izjave. Ta zapisnik morajo, ko ga potrdi občinski svet, podpisati župan, dva občinska svetovalca in zapisnikar, potem ga je shraniti v občinskem arhivu in ga vsakemu občanu pokazati na vpogled, ako to zahteva.

O sklepih nejavnih sej naj se tekom treh dni po seji napravi poseben zapisnik, ki ga je predložiti na zahtevo vsakemu občanu na vpogled. Ta zapisnik podpišeta župan in zapisnikar.

Sicer je sklepe, kolikor se tičejo koristi vse občine ali posameznih okrajev, ali koristi celih vrsta občanov, v občini, kakor je navada, javno dati na znanje.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

III. o d d e l e k.

Področje županovo, magistratovo in okrajnih načelnikov.

Splošno določilo.

§ 63.

Župan z magistratom je v občinskih stvareh izvršujoči in upravni organ.

Načelnik magistratu in njegov namestnik.

§ 64.

Župan je neposredni načelnik magistratov.

Kadar je on zadržan, preidejo vse z njegovim uradom združene pravilce in dolžnosti na njegovega namestnika, kateremu je oskrbovati županova opravila v samosvojem, kakor tudi v izročnem področji po njegovih zapovedih.

Županov namestnik v magistratu je prvi magistratni svetovalec pravoznanec, ako je ta zadržan, pa tisti uradnik, ki ga določi župan.

Opravično vodstvo in disciplinarna oblast županova.

§ 65.

Župan vodi in nadzoruje vsa magistratu naložena opravila.

On jih razdeluje med občinske služnike, ki so njemu podrejeni in o katerih izvršuje disciplinarno oblast po predpisih v tem obziru obstoječih (§§ 29., 30. in 31.).

Njemu pristaja, izbirati in sprejemati, kakor tudi odpuščati diurniste in pomožne slugе, dalje dovoljevati jim dopust do štirih tednov in, proti poznejšemu odobrilu občinskega sveta, hipno od službe in plače začasno odstavljati uradnike in stalno nameščene slugе (§ 30.).

Zastopanje občine na zunaj. Izdajanje listin.

§ 66.

Župan zastopa občino na zunaj in posreduje nje opravilno občevanje v vseh državljansko-pravnih in upravnih stvareh.

Listine, s katerimi občina prevzema dolžnosti proti tretjim osebam, morajo se sklicevati na dotični sklep občinskega sveta ali na morebitno višje odobrilo (§§ 36., 81.) in biti podpisane od župana in dveh občinskih svetovalcev.

Zvrševanje in ustavljanje sklepov občinskega sveta po županu.

§ 67.

Župan je dolžan, zakonito ukrenjene sklepe občinskega sveta brez odlašanja zvršiti tako, kakor je določil le-ta; ako so pa sklepi zavisni od višjega odobrila (§ 81.), poprej sprostiti to.

Če pa misli, da sklep občinskega sveta preseza njegovo področje ali nasprotuje temu občinskemu redu ali zakonom v obče, ali bistveno škoduje občini, tedaj je dolžan, počakati z izvršitvijo sklepa, to naznaniti občinskemu svetu in dotični predmet že v prvi prihodnji seji predložiti v novo posvetovanje in odločitev občinskega sveta. Kadar ta ostane pri svoji odločitvi, tedaj mora župan, ako bi po ponovljenem posvetovanju ne prišel do drugega prepričanja, napotiti brez odloga sklep v stvareh samosvojega področja, pri katerem se ni prelomil noben zakon, do deželnega odbora, v stvareh izročenegega področja pa, ali tudi v stvareh samosvojega področja, pri čigar obravnavanju se je prelomil zakon, do političnega deželnega načelnika (§ 84.) v razsodbo, se li sme zvršiti, ali ne.

Oskrbovanje opravil magistratovih pod vodstvom županovim.

§ 68.

Magistrat oskrbuje kot občinsko oblastvo nje-mu odkazana opravila samosvojega in izročenega področja pod neposrednim vodstvom in nadzor-stvom županovim.

Taisti razsoja v upravnih, od občinskega sveta prepuščenih mu stvareh v njegovem imeni (§ 50.); gospodari z lastnino občine in njenih zavodov, kakor tudi s premoženjem, ki je odmenjeno za oskrbovanje ubogih, z ozirom na obstoječe usta-nove in odmembe, ter nadzoruje posebna more-bitna oskrbništva občinskih naprav; skrbi za vse, kar se tiče ubogih, po obstoječih predpisih in napravah; vodi in nadzoruje izvrševanje vseh občinskih podjetij; izvršuje prostovoljne, ne od sodne dovolitve odvisne prodaje premičnih in prostovoljno v zakup dajanje nepremičnih stvari po dražbi; izvršuje po obstoječih zakonih in ukazih krajno policijo, v kolikor niso nje posamezna opravila odkazana cesarskim organom (§ 26., zad-nji odstavek), ter razsoja in ukazuje v vseh občin-skih stvareh, ki niso pridržane pravilom občin-skega sveta.

Magistrat poroča nadalje političnemu dežel-nemu načelniku ob vseh dogodkih v občinskem ozemlju, kateri zanimajo državno upravo, in oskr-buje opravila izročenega področja občinskega tako, kakor mu je ukazano po obstoječih zakonih.

Presežek proračuna.

§ 69.

Pri gospodarstvu s premoženjem se je magi-stratu natančno ravnati po postavkih ustanoviče-nega proračuna.

Ako se med upravnim letom pripeté nujni iz-datki, ki v dotičnem razpredelu proračuna ali celo

niso, ali ne popolnoma pokriti, izprositi je zanje dovolitve občinskega sveta.

Kadar je slučaj tako nujen, da se dovolitev ne more poprej izprositi brez velike škode ali brez nevarnosti, tedaj sme župan pod svojo odgovornostjo ukazati poplačilo potrebnih potroškov, a mora nemudoma stvar predložiti občinskemu svetu, da sklene o nji (§ 37.).

Zvrševanje kazenske pravice.

§ 70.

Kadar je po zakonih, zapovedih in prepovedih, obstoječih o krajni, k občinskemu področju (§ 26.) spadajoči policiji izrečeno, da je kako dejanje ali opuščenje kaznivo, ali vsaj proti danim predpisom, tedaj glede dotičnih prestopkov v kolikor se nanje ne more uporabljati splošno kazensko pravo, pristaja kazenska pravica magistratu, kateremu se je držati dotičnih zakonitih določil, in kateri, zvršujoč to pravico, sme, kadar ni posebnega izrecno ustanovljenega kazenskega določila, odmeriti glôbo, znašajočo do 200 kron, katero je, ako se ne more izterjati od obsojenega, izpremeniti v po jeden dan zavora za vsakih 10 kron.

Ta kazenska pravica se zvršuje v izročenem področji.

Župan, zvršujoč krajno policijo, sme zoper prestopke na korist krajne policije ukazane neodložive in začasne odredbe zapreti glôbo do 40 kron, ali kadar bi se ta od prestopnika ne mogla izterjati, po jeden dan zavora za vsakih 10 K.

Glede kaznovanja veljajo zgoraj navedena določila tega paragrafa.

Glôbe se stekajo v občinsko blagajnico, ako dotični zakoniti predpisi ne določujejo nič drugega.

V kolikor za posamezne zgoraj omenjene prestopke dotični zakoni ne ukazujejo nič drugega, ne

smejo se ti prestopki več preiskovati in kaznovati, ako je od časa storjenega prestopka preteklo že tri mesece, ne da bi se bilo zoper prestopnika vpotilo postopanje s tem, da se je zanj izdal povabilni list.

Kako je magistratu opravljati občinske stvari po opravilnem redu.

§ 71.

Magistratu se je pri opravljanji svojih opravil ravnati po opravilnem redu (§ 55.), katerega je prejel od občinskega sveta.

On pripravlja za posvetovanje občinskemu svetu pridržane stvari.

Opravilni red določuje, katere stvari je magistratu zbornu obravnavati.

Magistratove seje.

§ 72.*)

Pri zbornem obravnavanju magistratovem mora predsedovati, posvetovanje voditi in sklepe po absolutni večini glasov konstatovati župan, in, ako je zadržan, njegov namestnik (§ 64).

Magistrat ne more ukreniti nobenega veljavnega sklepa, ako mu ne predseduje župan ali njegov namestnik.

Pravico glasovati imajo razven devetih članov občinskega sveta (§ 24., lit. b) magistratovi svetovalci pravoznanci, kakor tudi vsak poročevalec v predmetu svojega referata.

Določilo 1. odstavka § 59. se zmiselno uporablja na člane magistratove.

Da je magistrat sklepčen, treba je, da je navzočih več nego polovica v § 24., lit. a, b, c naštetih njegovih članov, ki imajo pravico glasovati.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Predsednik ne glasuje, razven, kadar se glasovi enako porazdele. V tem slučaju odloči s svojim glasom, pridruživši se enemu obeh glasov.

Ustavljanje magistratovih sklepov po županu.

§ 73.

Določilo § 67. ob ustavljanji sklepov občinskega sveta po županu je zmiselno uporabljati tudi na sklepe magistratove, toda s tem razločkom, da je županu ob vprašanji, se li sme ustavljen sklep magistratov izvršiti ali ne, izprosi višjega razsodila, ne da bi dotični predmet še jeden pot predložil magistratu v obravnavanje. Pri tem stopi sicer v slučajih, ki so po navedenem § 67. pridržani deželnemu odboru, namesto tega občinski svet.

Oskrbovanje opravil okrajnih načelnikov.

§ 74.

Okrajnim načelnikom se je pri oskrbovanji opravil svojega področja ravnati po svojem, od občinskega sveta prejetem navodilu in po zapovedih, katere jim v posameznih slučajih, z ozirom na to navodilo, daje župan (§§ 24. in 47.).

Smejo se poklicati k občinskega sveta in magistrata sejam, v katerih imajo posvetovalen glas.

Zvrševalna oblast županova.

§ 75.

Vse zapovedi, odredbe in razsodbe, katere izdajajo občinski organi v svojem področji, mora, kadar zadobé pravno moč, župan z zakonito mu pristojnimi pripomočki izvršiti.

Pobiranje davčnih doklad in drugih plačil v denarjih.

§ 76.

Davčne doklade, kakor tudi druga novčna plačila, ki so po zakonu ali po veljavnem sklepu občinskega sveta naložene za občinske namene, pobira župan po njemu pridejanih občinskih organih, in ako bi se jih kdo branil plačati, izterja jih z vsemi pri tem nastalimi potroški vred po eksekuciji na premičnine, kakor se uporablja pri davčnih zastankih.

To velja tudi o zakonito naloženih glôbah.

Vzajemno podpiranje občine in oblastev.

§ 77.

V onih slučajih, v katerih ne zadostujejo samo krajno-policijske, v javnem interesu že odkazane ali v prihodnje potrebne odredbe občinske, mora župan to naznaniti političnemu deželnemu načelniku.

Vrhu tega mu pristaja, kadar v posameznih slučajih sile in pripomočki občinski ne zadostujejo za uspešno izvršitev njemu izročene izvrševalne oblasti, da se obrne do deželnega načelnika s prošnjo za pomoč.

Na drugi strani je občina dolžna, podpirati od države ali dežele postavljena oblastva v izvrševanju svojih dolžnosti, v kolikor ji je to možno s svojimi organi.

Odgovornost župana in drugih občinskih organov.

§ 78.

Župan je za svoje uradno poslovanje, kakor tudi za magistratovo oskrbovanje opravil občini in glede izročene področja tudi vladi odgovoren.

Zaradi te odgovornosti županove pa njegovi namestniki (§§ 19. in 64.), kakor tudi drugi občinski organi z okrajnimi načelniki vred niso oproščeni zaveznosti proti občini za opuščena ali ne primerno izvršena opravila, naročena jim od župana ali sicer po tem zakonu.

Pravico do povračila, katera se izvaja iz odgovornosti in zaveznosti, v tem paragrafu izrečene, iskati je občini po redni pravni poti.

IV. poglavje.

Nadzor nad občino. Postopanje o prizivih.

Razmerje občine proti deželnemu zastopu in proti državni upravi.

§ 79.

Mestna občina ljubljanska je po določilih tega zakona podrejena glede samosvojega področja neposredno deželnemu odboru, oziroma deželnemu zboru, in glede od države ji izročenega področja političnemu deželnemu oblastvu, kateremu je pa tudi v stvareh samosvojega področja občinskega pridržano vplivanje po določilih tega občinskega reda.

Nadzorovanje občine po deželnem odboru.

§ 80.

Deželni zbor čuje po svojem odboru nad tem, da se glavinska lastnina občine in njenih naprav ohrani nezmanjšana (§ 34.).

V ta namen sme deželni odbor zahtevati, da se mu naznanjajo dotični sklepi občinskega sveta,

predlagajo računski izpiski in dajo pojasnila in opravičbe; sme vrhu tega z odpošiljanjem komisij provzročiti pozvedbe na lici mesta.

Njemu pristaja v zvrševanju te nadzorovalne pravice, ako je treba, ukreniti primerno odpomoč.

Deželnemu odboru je predložiti vsako leto razglašeni inventar o glavinskem premoženji občine in njenih naprav (§ 34.).

Občinskega sveta sklepi, katere je predlagati v višje odobrenje.

§ 81.*)

Občinskega sveta sklepi (§ 57), da se odtuji glavinska lastnina občine in njenih zavodov (§ 34), katere vrednost presega znesek 10.000 K, a ne onega 100.000 K, potem da se zastavi ta lastnina, da se najame posojilo in izvrši kreditna operacija kakor tudi da poroštvo (§ 36), pri čemer gre za zneske v ravno omenjeni visokosti, dalje da se uvedo občinske doklade k tekočim davkom (§ 39), katere ali same zase ali v zvezi z dokladi, ki so že naložene v poplačilo nepokritih potroškov za občinske namene presegajo 25 odstotkov direktnih davkov ali užitninskega davka, potrebujejo odobrila deželnega odbora.

Da se sme odtujiti glavinska lastnina občine in njenih zavodov v vrednosti nad 100.000 K, potem, da se sme ta lastnina zastaviti, da se smejo najemati posojila in izvrševati kreditne operacije, kakor tudi da se smejo dajati poroštva, pri čemer gre za zneske nad 100.000 K, ravnotako, da se smejo uvesti doklade, ki presegajo 50 odstotkov direktnih davkov ali 30 odstotkov užitninskega davka, naposled, da se smejo uvesti nove naklade in davščine, katere ne spadajo v vrsto omenjenih doklad (§ 39), kakor tudi, da se povišajo že obsto-

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

ječe naklade in davščine te vrste, treba je dovolitve deželnega zbora in Najvišjega odobrenja.

Nadzorovalna pravica državne uprave.

§ 82.

Državna uprava izvršuje po političnem deželnem oblastvu nadzorovalno pravico nad občino v tem oziru, da ta ne prestopi svojega področja in da ne ravna proti obstoječim zakonom.

Ona sme v ta namen zahtevati, da se ji naznajo sklepi občinskega sveta in dajo potrebna pojasnila.

Tudi ima politični deželni načelnik ali njegov poslanec pravico, udeleževati se občinskega sveta sej ter v njih vsak čas poprijeti besedo; glasujeta pa le-ta samo takrat, kadar sta člana občinskega sveta.

Odpomoč po političnem deželnem oblastvu.

§ 83.

Ako občina opusti ali se brani izvrševati po izročnem področju naložene ji dolžnosti, mora politično deželno oblastvo ob nje stroških in na nje nevarnost ukreniti potrebno odpomoč, varujoč, kolikor je možno, občinske novce.

Vlada sme tudi izročnega področja opravila vsa ali nekatera oskrbovati po svojih organih, a v tem slučaju ne ob občinskih potroških.

Vladi je pridržana pravica, k področju magistratovemu spadajočo krajno policijo prigledovati in nanjo vplivati in, ako se ji za nje uspešno oskrbovanje v posameznih slučajih zdi neodložno, tudi ukazovati začasne odredbe v interesu javne varnosti, eventualno izvrševati jih po svojih organih (§ 45.).

Razsojevalna pravica deželnega odbora in političnega deželnega oblastva v prizivnih slučajih.
Ustavljalna pravica deželnega načelnika.

§ 84.

O prizivih zoper sklepe občinskega sveta v stvareh samosvojega področja občinskega razsoja deželni odbor.

V prizivnih slučajih zoper sklepe občinskega sveta ali zoper razsodbe in odredbe županove, oziroma magistratove v istih stvareh zaradi preloma ali napačne uporabe obstoječih zakonov pristaja razsojevalna pravica političnemu deželnemu oblastvu (§ 54.).

Politični deželni načelnik je tudi, kadar ni nobene pritožbe, upravičen in dolžan, izvršitev sklepov občinskega sveta, kakor tudi sklepov magistrata v upravnih, temu po § 50. v razsodbo prepuščenih stvareh, v kolikor se s temi sklepi občinsko področje preseza, ali zoper obstoječe zakone greši, prepovedati, ali eventualno obustavo takih sklepov, katero je izrekel župan po §§ 67. in 73., v veljavnosti obdržati. Proti temu je odprt priziv do ministra notranjih stvari.

V stvareh, občini od države izročenih, gre priziv do političnega deželnega oblastva.

Prizivni roki.

§ 85.

Prizive (pritožbe, rekurze) zoper razne, na podlagi tega občinskega reda narejene sklepe, izdane razsodbe ali ukrenene odredbe je v štirinajst-dnevnem zapadnem roku, tekočem od dneva njih razglasitve v občini (§ 62.), oziroma od dneva praviloma zvršenega naznanila udeleženi stranki, vlagati pri magistratu, da jih predloži dalje višji stopnji.

Priziv zoper kazensko razsodbo, izrečeno po § 70., mora biti napovedan pri prvi stopnji v štiriindvajsetih urah po njeni razglasitvi, oziroma, ako obsojeni pri razglasitvi kazenske razsodbe ni bil navzočen, potem ko mu je bila ta naznanjena; dopuščeno mu je na to, v daljših treh dneh izročiti prizivno obrazložbo.

Z rokovi, določenimi v zgoraj navedenih odstavkih, se ne izpreminjajo zapadni rokovi, ki so v posameznih slučajih posebej ustanovičeni po dotičnih zakonih.

Dan oddaje na pošto se šteje tudi kot vložni dan priziva, oziroma prizivne obrazložbe. V rok, ki je določen za vložitev, oziroma obrazložbo priziva, ni všteti dne vročitve in dne poštnega teka.

Kedaj ima priziv morebiti odloživno moč.

§ 86.

V javnem interesu izdane odredbe se izvršujejo, v kolikor ni v posameznih slučajih zakonito nič drugega določeno, tudi med odprtim prizivnim rokom.

Zadržujoča moč se sme v takih slučajih prizivu izjemno takrat priznati, kadar predmet sam na sebi dopušča odlog in bi se stranki, ako bi se odredba izvršila takoj, storila nepovratna in, ako bi bil priziv uspešen, ne več popravna škoda.

Odredbe v stvareh, ki se tičejo strank, posebno take, s katerimi se navzlic ugovoru druge stranke komu kaj prisojajo ali odsojajo, ali kaka oblast podeljuje, ali kako naročilo daje, se praviloma ne smejo izvršiti, dokler je prizivni rok odprt, ali ob vloženem prizivu še ni razsojeno; kjer mora pa zaradi nujne nevarnosti v odlašnji izrek takoj dobiti veljavo, je to v rešitvi izrekoma navesti.

Priziv zoper kazensko razsodbo, omenjeno v drugem odstavku § 85., ustavlja njeno izvršitev do pravoveljavne razsodbe.

Razpust občinskega sveta.

§ 87. *)

Politično oblastvo sme, toda le iz tehničnih vzrokov, občinski svet razpustiti.

Zoper tako odredbo, vsled katere nehajo posli vseh članov občinskega sveta, je priziv do ministrstva notranjih stvari, a brez odloživne moči, pridržan občinskemu svetu, kateri se sme zbrati samo še v ta namen, da sklepa o prizivu, katerega bi morebiti vložil.

V štirih tednih potem, ko je ukaz o razpustu stopil v pravno moč, mora deželni načelnik razpisati novo volitev, katero je izvršiti po določilih občinskega volilnega reda. Pri tem izvršuje deželni načelnik vse pravice, ki pristajajo magistratu in občinskemu svetu z ozirom na prihodnje volitve (§§ 21., 38., zadnji odstavek, občinskega volilnega reda).

Za začasno oskrbovanje občinskih opravil, toda samo tistih, ki se brez znatne škode ne morejo odložiti, mora politično deželno oblastvo, dokler se ne snide novi občinski svet, ukreniti potrebne odredbe, zaslišavši poprej deželni odbor.

*) Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Občinski volilni red^{*)}

za

deželno stolno mesto Ljubljano.

I. poglavje.

Volitev občinskega sveta.

I. oddelek.

Kdo ima pravico voliti in kdo sme izvoljen biti.

Kdo ima pravico voliti (aktivna volilna pravica).

§ 1.

Pravico voliti imajo oni avstrijski državljani, ki so dovršili 24. leto in imajo one posebne lastnosti, katere so predpisane v §§ 15., 16., 17. in 18. za uvrstitev volilnih upravičencev v posamne volilske razrede.

Vendar imajo pravico voliti tudi država, dežela, javni zakladi, tozemske korporacije, društva, družbe, zavodi, ustanove in pravne osebe sploh, ako jim je vsaj eno leto predpisan v občini kak davek, ki je podvržen občinskim dokladam.

Za zračunanje predpisanega časa, kako dolgo da volilec prebiva v občini ali plačuje davke, je merodajen dan, ko so bili prvič razgrnjeni imeniki volilcev (§ 19).

Občina ne sme izvrševati volilne pravice v lastnem ozemlju.

^{*)} Po zakonu z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 31.

Izjeme glede vojakov.

§ 2.

Aktivno službujoči častniki (avditorji, vojaški zdravniki, vojaški računovodje) in vojaški duhovniki, gažisti, ki niso v nobenem činovnem razredu, in moštvo oborožene sile, oziroma orožništva, vštevši one, ki so časno na dopustu, nimajo pravice voliti.

Druge izjeme.

§ 3.

Izvzete od izvrševanja aktivne volilne pravice so nadalje vse osebe, ki so pod očetovsko oblastjo, pod varstvom ali skrbstvom, ravnotako one, ki uživajo iz javnih ali občinskih sredstev kot ubožci trajno preskrbo ali so jo uživali zadnje leto neposredno pred volitvami, ali ki živé sploh ob javni milodarnosti.

Za preskrbo ubožnih ali za dela javne milodarnosti pa z ozirom na volilno pravico ni smatrati:

podpor iz bolniških blagajnic, rent za nezgode, starost ali onemoglost, brezplačne oskrbe v javnih bolnišnicah, oprostitev od šolnine, podelitve učil ali ustanov in tudi ne pomoči v stiski.

Izvrševanje volilne pravice.

§ 4.

Volilno pravico je izvrševati praviloma osebno.

§ 5.

Državo, deželo in javne zaklade zastopajo pri izvrševanju volilne pravice od dotičnih upravnih organov postavljene osebe.

§ 6.

Korporacije, društva, družbe, zavodi, ustanove in pravne osebe sploh izvršujejo svojo volilno pravico po tistih osebah, ki so upravičene za to, da jih po obstoječih zakonitih ali družbenih določilih zastopajo na zunaj ali pa po moških pooblaščenih.

Javni družniki pridobitnega podjetja izvršujejo volilno pravico vsak zase po razmerju na posameznega izmed njih spadajočega deleža skupnega davka, ki se plačuje od tega pridobitnega podjetja.

§ 7.

Soposestniki davku podvrženega posestva imajo, ako so po smislu § 1. upravičeni voliti, skupen glas po razmeri nanje odpadajočega dela davka, ki se plačuje od posestva.

Ako sta soposestnika v zakonski družbi živeča mož in žena, izvršuje volilno pravico mož. Drugače je soposestnikom enega izmed njih ali tretjega v izvrševanje volilne pravice pooblastiti z večino glasov po številu ali, pri različnosti deležev, po njih razmerju.

Zastopniki ali pooblaščenici v izvrševanje volilne pravice.

§ 8.

Le avstrijski državljani, ki so dovršili 24. leto in katerih ne izvzema ali ne izključuje niti § 2., niti § 3., niti § 11., smejo volilno pravico v imenu drugega izvrševati kot zastopniki, oziroma, ako imajo sami pravico voliti, tudi kot pooblaščenici. Pooblaščenec sme zastopati le enega volilnega upravičenca in se mora izkazati s pismenim, na dotični volilni čin se glasečim pooblastilom, katero je priložiti volilnim spisom.

Tako pooblastilo, ako še ni izgubilo veljavnosti, upravičuje pooblaščenca, izvrševati pri dotični volitvi vsako z volilno pravico združeno oblast. Ustne ali telegrafične odredbe glede podelitve pooblastila nimajo nobene moči. Ravno to velja glede preklica pooblastila, izvzemši slučaj, da prekliče pooblastnik pooblastilo osebno pred volilno komisijo, preden je pooblaščenec kot tak oddal glas.

Sprejem pooblastila ne zadržuje izvrševanja lastne volilne pravice.

Ako so med za volitev upravičenimi soprosetniki pri kakem posestvu le moški ali moški in ženske, se sme volilna pravica izvrševati le po moških, sicer pa le po ženskih pooblaščenih osebah.

Kdo sme izvoljen biti. (Pasivna volilna pravica.)

§ 9.

Za občinske svetovalce ali namestnike smejo izvoljeni biti samo tisti občani moškega spola, ki imajo pravico voliti, ki so dopolnili trideseto leto svoje dobe, ki uživajo vse državljske pravice in ki imajo svoje stalno stanovišče v Ljubljani.

Kdo je izvzet, da ne sme biti izvoljen.

§ 10.

Izvzeti so, da ne morejo biti izvoljeni:

- 1.) občinski uslužbenci, dokler v istini služijo;
- 2.) osebe, ki so od izvrševanja volilne pravice po §§ 2. in 3. izvzete;
- 3.) osebe, ki so v zamudi s plačilom ali položitvijo računa, katero jim do občine nalaga pravomočna razsodba ali sodna poravnava;
- 4.) osebe, ki so v zamudi s položitvijo računa o gospodarstvu z njim izročenim premoženjem občine ali kakega občinskega zavoda;

5.) osebe, ki se branijo brez zakonitega odklonilnega vzroka sprejeti izvolitev v občinski svet ali pozneje mandat, ki so ga sprejeli, izrecno ali molče odlože (§§ 15., 58. občinskega reda in § 55. občinskega volilnega reda) za dobo treh let.

Kdo je izključen, da ne sme ne voliti, ne izvoljen biti.

§ 11.

Izključene, da ne smajo niti voliti, niti voljene biti, so:

1.) Osebe, ki so bile v kazni obsojene zaradi hudodelstva ali prestopka tatvine, poneverbe ali deležnosti glede teh dveh prestopkov, goljufije, sovodstva (§§ 460., 461., 463., 464., 512. k. z.), zaradi dejanj, ki so označena v § 1. zakona z dne 28. maja 1881, drž. zak. št. 47, in v § 1. zakona z dne 25. maja 1883, drž. zak. št. 78, ali zaradi prestopka po §§ 1., 2., 3., 4. in 5. predzadnji odstavek, zakona z dne 24. maja 1885, drž. zak. št. 89.

Ta posledica obsodbe neha pri hudodelstvih, ki so naštet v § 6., št. 1 do 10, zakona z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 131, ko je prestana kazni, pri drugih hudodelstvih, ko poteče deset let, ako je bil krivec obsojen najmanj na petletno kazni, in razen tega, ko poteče pet let, pri ostalih zgoraj navedenih kazenskih dejanjih pa, ko potečejo tri leta po preštani kazni.

2.) Osebe, ki so bile obsojene na kazni zaradi pregreška zoper kazenskopravna določila v varstvo volilne svobode, ako je bilo dejanje storjeno pri volitvah v poslansko zbornico državnega zbora, v deželni zbor, v občinski zastop ali v katerokoli korporacijo ali zastopstvo, ki je po zakonu poklicano, da oskrbuje javne stvari, in sicer za dobo šestih let po prestani kazni (§§ 3., 5., 7., 8., 10. in 14. zakona z dne 26. januarja 1907, drž. zak. št. 18).

3.) Osebe, ki so bile postavljene pod policijsko nadzorstvo ali oddane v prisilno delavnico, dotlej, da potečejo tri leta, odkar je nehalo policijsko nadzorstvo ali odkar so bile iz prisilne delavnice izpuščene.

4.) Osebe, katerim je odtegnilo sodišče očetovsko oblast nad njihovimi otroci, dokler so otroci pod tujim varstvom, vsekakor pa tri leta po sodni odredbi.

5.) Osebe, ki so bile zaradi pijanosti ali pijančevanja na podstavi splošnega kazenskega zakona ali drugih zakonitih določil, ki se še uvedejo, več nego dvakrat obsojene na zaporno kazen, za dobo treh let po prestani kazni.

6.) Osebe, nad katerih imovino se je razglasil konkurz, do konca konkurza, in ako je zadolženec trgovec, dotlej, da se zopet vsposobe za pravice, ki so označene v § 246. konkurznega reda z dne 25. decembra 1868, drž. zak. št. 1 iz leta 1869.

7.) Osebe, ki so bile odpuščene iz javnega urada ali službe zaradi disciplinarnega pregreška iz dobičkaželjnosti, za dobo treh let, odkar so bile odpuščene, računjeno od takrat, ko je razsodba postala pravomočna.

II. oddelek.

Priprave za volitve v občinski svet.

Imeniki volilcev.

§ 12.

Za volitev občinskega sveta mora mestni magistrat vpoštevajoč določbe §§ 12., 13., 14., 15., 16., 17. in 18. sestaviti imenike volilcev, in sicer je za vsak volilski razred napraviti poseben imenik po alfabetičnem redu.

V teh imenikih je pri vsakem volilnem upravičencu navesti davčno vsoto, ki je merodajna za njegovo uvrstitev v kak volilski razred.

Sestava volilskih razredov.

§ 13.

Vsi volilni upravičenci se razdele v tri volilske razrede, katerih vsakemu je voliti petnajst občinskih svetovalcev in ravno toliko namestnikov.

Osebe, ki so bile sprejete v imenik prvega volilskega razreda, tvorijo prvi, one, ki so bile sprejete v imenik drugega volilskega razreda, drugi, in one, ki so bile sprejete v imenik tretjega volilskega razreda, pa tretji volilski razred.

Splošna določila glede uvrstitve volilnih upravičencev v volilske razrede.

§ 14.

Občinskim dokladam podvrženi davek, katerega skupno plačujejo javni družniki pridobitnega podjetja (§ 6., 2. odstavek), se razdeli po razmerju deležev na vsakega družnika in se onim, ki so po § 1. upravičeni voliti, prišteje njihovim ostalim davkom, ki so podvrženi občinskim dokladam.

Volilni upravičenci, ki so se že sprejeli v prvi, ne smejo se uvrstiti v drugi volilski razred.

Ako ima volilni upravičenec več lastnosti, ki ga usposablajo za uvrstitev v kakršenkoli volilski razred, sme se sprejeti le enkrat v dotični volilski razred.

Ako za uvrstitev volilnega upravičenca v volilski razred niso merodajni občinski dokladi, ampak drugi direktni državni davki, se tudi ti seštejejo in vsota teh davkov, ki pa morajo biti volilnemu upravičencu vsaj že eno leto predpisani, odloči, v kateri volilski razred se volilni upravičenec uvrsti.

Seznamek vseh volilnih upravičencev, ki plačujejo občinskim dokladam podvrženi davek.

§ 15.

Da se napravijo imeniki volilcev, sestavi magistrat najprvo seznamek onih oseb moškega in ženskega spola, katerim je najmanj eno leto predpisan v občini občinskim dokladam podvrženi davek in katere imajo vse one splošne lastnosti, ki jih zahteva od volilcev § 1., in jim ne brani izvrševati volilne pravice niti § 2., niti § 3., niti jih ne izključuje od volilne pravice § 11.

V ta seznamek je sprejeti tudi juristične osebe, ki od pravice voliti niso izključene.

V tem paragrafu navedene volilne upravičence je po višini vsakemu pripadajočih, v občini eno leto sem predpisanih, občinskim dokladam podvrženih davkov uvrstiti v padajoči vrsti drugega za drugim, jim pridejati tekoča števila ter vsakemu imenu pripisati vsoto dotičnih davkov in natančni naslov stanovanja.

Število v seznamek sprejetih volilnih upravičencev je deliti s pet; to število in visokost petine je zaznamovati na koncu seznamka.

Imenik prvega volilskega razreda.

§ 16.

V imenik prvega volilskega razreda se sprejmeta prvo navedeni dve petini volilnih upravičencev, ki so vpisani v seznamku, o katerem govori § 15.

Ako se pri tem pokaže, da odpadejo voliini upravičenci z enako vsoto davkov deloma na prvi dve petini, deloma pa na ostale tri petine označenih volilnih upravičencev, je v tem slučaju vse volilne upravičence z enako vsoto davkov sprejeti v imenik prvega volilskega razreda.

Imenik drugega volilskega razreda.

§ 17.

V imenik drugega volilskega razreda se vpišejo:

1.) vsi ostali volilni upravičenci, ki v seznamu, o katerem govori § 15., neposredno sledijo onim volilnim upravičencem, katere označuje § 16;

2. sledeče osebe moškega spola, če imajo vsaj že eno leto svoje redno bivališče v občini, če jim ne manjka onih splošnih lastnosti, katere zahteva od volilnih upravičencev § 1., če jim ne brani izvrševati volilne pravice niti § 2., niti § 3., niti jih ne izključuje od volilne pravice § 11., in če niso vpisani že v prvem volilnem razredu (§ 16), in sicer:

- a) člani knezoškofijskega stolnega kapitlja in v dušnem pastirstvu, v službi cerkvenih oblastev ali na javnih ljudskih in meščanskih šolah nameščeni duhovniki vseh konfesij; vse te osebe tudi, če so stalno ali začasno vpokojene;
- b) službujoči, stalno ali začasno vpokojeni dvorni, državni, deželni in javnih zakladov uradniki ter uradniki ljubljanske občine;
- c) častniki (avditorji, vojaški zdravniki, vojaški računovodje) in vojaški duhovniki v pokoju in v razmerju izven službe, kakor tudi aktivno službujoči, vpokojeni in v razmerju izven službe stoječi vojaški uradniki;
- d) doktorji, ki so dosegli svojo akademično stopnjo na kakem tozemskem vseučilišču ali na kaki drugi tozemski visoki šoli; pooblašteni civilni tehniki in rudniški inženirji ter oni tehniki, ki so prestali na kaki tozemski tehniški visoki šoli stroge izkušnje, dalje magistri farmacije, ki so prestali na kaki tozemski visoki šoli izkušnje, — vse te osebe pa le, ako imajo v občini domovinsko pravico;

- e) voditelji in stalno nameščeni učitelji na javnih ljudskih in meščanskih šolah, ki so v občini, in direktorji, profesorji in učitelji, ki so nameščeni na drugih javnih učiliščih v občini; dalje pa tudi stalno ali začasno vpokojeni voditelji in učitelji javnih ljudskih in meščanskih šol ter stalno ali začasno vpokojeni direktorji, profesorji in učitelji javnih učilišč sploh.

3.) Stalno nameščene učiteljice na javnih ljudskih in meščanskih šolah v občini pod pogoji točke 2., 1. odstavka, tega paragrafa; istotako stalno ali začasno vpokojene učiteljice javnih ljudskih in meščanskih šol sploh.

Določila pod 2 e in 3 veljajo tudi za učiteljsko osebje zasebnih učilišč v občini, ki uživajo pravice javnosti.

4.) One osebe moškega in ženskega spola, ki imajo vsaj že dve leti svoje redno bivališče v občini in katerim se je v tem času vsaj že eno leto sem predpisala v občini na neposrednih davkih, kateri ne spadajo med davke, omenjene v § 15., najmanj skupna vsota 30 K, ako imajo one splošne lastnosti, katere zahteva od volilnih upravičencev § 1. in jim ne brani izvrševati volilne pravice niti § 2., niti § 3., niti jih ne izključuje od volilne pravice § 11.

Imenik tretjega volilskega razreda.

§ 18.

V imenik tretjega volilskega razreda se sprejmejo:

1.) vsi tisti volilni upravičenci, ki so vpisani v volilskih imenikih prvega in drugega razreda;

2.) tiste osebe moškega in ženskega spola, ki imajo vsaj že dve leti svoje redno bivališče v občini in katerim se je v tem času predpisalo vsaj že eno leto v občini na neposrednih državnih davkih, ki ne spadajo med davke, omenjene v § 15., manj

kakor 30 K, ako imajo one splošne lastnosti, katere zahteva od volilnih upravičencev § 1., jim ne brani izvrševati volilne pravice niti § 2., niti § 3., niti jih ne izključuje od volilne pravice § 11.;

3.) tiste osebe moškega spola, ki imajo vsaj že tri leta svoje redno bivališče v občini in jim ne manjka splošnih lastnosti, katere zahteva od volilnih upravičencev § 1., jim ne brani izvrševati volilne pravice niti § 2., niti § 3., niti jih ne izključuje od volilne pravice § 11., v kolikor teh oseb ni že po točkah 1 in 2 tega paragrafa sprejeti v imenik tretjega volilskega razreda.

Odsotnost iz občine vsled vojaškega službovanja ravno tako ne velja za pretrganje bivališča (§§ 17. in 18.), ki je potrebno v dosego volilne pravice, kakor se tudi ne šteje v to dobo bivanje radi vojaškega službovanja v občini.

Razgrnitev imenikov volilcev. Ugovori zoper nje.

§ 19.

Imeniki volilcev se morajo pravočasno razgrniti pri magistratu, da jih vsakdo lahko vpregleda, ter je razglasiti trikrat v uradnem dežel-nem listu kakor tudi po javno nabitih listih v ob-čini, da se je to zgodilo in da se imeniki volilcev te-kom 14 dni od dneva prve objave v uradnem listu smejo vpogledati in proti njim ugovori pri magi-stratu vlagati.

Ugovore sme vlagati vsakdo, ki je vpisan v imenik volilcev, kakor tudi vsak zase, da se vpiše v imenik volilcev.

Ugovor je vložiti pismeno za vsak slučaj re-klamacije posebej.

Magistrat mora ugovore tekom treh dni pred-ložiti političnemu deželnemu oblastvu v razsodbo.

Razsodba političnega deželnega oblastva je glede tekoče volitve končnoveljavna.

Magistrat mora po razsodbah političnega deželnega oblastva potrebne poprave v imenikih volilcev izvršiti in je potem popravljene imenike volilcev v treh dneh po rešitvi vseh podanih ugovorov za osem dni iznova razgrniti vsakemu na vpogled, kar je razglasiti trikrat v uradnem deželnem listu kakor tudi po javno nabitih listih v občini.

Razmnožitev in izročitev volilskih imenikov.

§ 20.

Magistrat mora dati tako prvotno razgrnjene kakor tudi popravljene imenike volilcev pravočasno in v zadostnem številu razmnožiti in jih na zahtevanje od začetka reklamacijskega roka, oziroma od razglasitve volitve izročiti vsakomur proti povračilu napravnihi stroškov, ki odpadejo na en primerek zahtevanih volilskih imenikov.

Opravljanje volitvenega opravila, kadar je razpuščen občinski svet.

§ 21.

Kadar bi se po § 87 občinskega reda razpustil občinski svet, prevzame opravila, ki so glede občinskih volitev izročena mestnemu magistratu in občinskemu svetu, politični deželni načelnik.

Razglasitev volitve, katero je izvršiti.

§ 22.

Volitev je najmanj štiri tedne pred nje začetkom vsem občanom, ki imajo pravico voliti, dati na znanje s trikratno objavo v uradnem deželnem listu in vrhu tega z javno nabitimi listi.

V razglasitev je poleg naznanila o volišču in dnevu volitve, o nje začetku in zaključku ter o številu občinskih svetovalcev in namestnikov, ki jih je izvoliti, sprejeti zlasti tudi določilo gledé osebnega dvignjenja volilnih listin (§ 23., 3. odstavek) ter bistvena določila o volilni dolžnosti (§§ 60. do 63., 66. in 67.).

Kdaj da se volitev vrši, je naznaniti tudi političnemu deželnemu oblastvu.

Vročitev volilnih listin volilnim upravičencem.

§ 23.

Vsem volilnim upravičencem je pet dni pred volitvijo praviloma po pošti vročiti volilne izkaznice in volilne kuverte (§ 24).

Volilne listine, ki se ne dajo dostaviti, je shraniti pri magistratu in izročiti le volilnemu upravičencu ali izkazanemu njegovemu zastopniku proti temu, da se izkaže z listino, ki dokazuje identiteto volilca.

Tudi je volilne upravičence pri razglasitvi volitve opozoriti, da lahko pridejo osebno k magistratu po svoje volilne listine, ako bi jih ne bili prejeli iz kakršnegakoli vzroka najdalje 48 ur pred volitvijo.

Volilne izkaznice in volilne kuverte.

§ 24.

Volilne izkaznice in volilne kuverte morajo biti za posamne volilske razrede raznobarvne, in sicer za prvi volilski razred bele, za drugi modre in za tretji razred rdeče.

Volilna izkaznica mora obsegati tekočo številko imenika volilcev, natančno označbo (ime in priimek) volilnega upravičenca kakor tudi volišče

in dan volitve, uro nje začetka in zaključka, pa tudi število občinskih svetovalcev in namestnikov, ki jih je izvoliti.

Tudi je na izkaznici izrecno pripomniti, da se smejo pri volitvi uporabljati le uradno izdane in z uradnim pečatom označene kuverte.

Poleg tega je v volilni izkaznici navesti določila § 45. o predpisih glede veljavnosti glasovnice in bistvena določila §§ 60. do 63., 66. in 67. o volilni dolžnosti.

Volilne kuverte morajo biti iz močnega, neprozornega papirja in enake oblike. Kuverta ne sme imeti drugega zunanega znaka nego le uradni pečat in označbo volilskega razreda z rimsko številko I, oziroma II in III.

Vsakemu volilnemu upravičencu je na zahtevo proti povračilu 2 h za vsak komad tekom 48 ur izročiti toliko uradnih kuvert, kolikor jih tisti s svojim vplačilom naroči.

Namesto izgubljenih ali nerabljivih izkaznic mora izdati mestni magistrat duplikat vsakemu volilnemu upravičencu, ki to zahteva.

Namesto izgubljenih ali nerabljivih kuvert mora izročiti mestni magistrat, ali na dan volitve predsednik volilne komisije volilnim upravičencem na njih zahtevo druge kuverte.

Volilni predlog.

§ 25.

Občinske svetovalce in namestnike je voliti v vseh treh volilskih razredih po razmernih volitvah in obveznih listah.

Zato morajo stranke — politične, socialne in druge skupine volilcev — do določenega roka magistratu v svrhu volitve naznaniti po volilnem predlogu svoje kandidate za volitev občinskih svetovalcev in namestnikov za vsak volilski razred, v katerem hočejo kandidate postaviti.

Pri kandidatih je navesti krstno ime, priimek, stan in v kolikor je potrebno, da se oseba natančneje označi, tudi stanovanje.

Za vsak volilski razred je predložiti vsaki stranki poseben volilni predlog, ki mora obsegati s tekočimi številkami 1, 2 itd. označenih toliko imen, kolikor je izvoliti v dotičnem volilskem razredu občinskih svetovalcev in namestnikov (§ 30., 1. odstavek).

Volilni predlogi se morajo vložiti najkasneje celih 14 dni pred dnevom volitve. Mestni magistrat mora v uradnem deželnem listu in po javno nabitih listih pravočasno razglasiti dan in uro, do katere se volilni predlogi smejo vlagati.

Ta objava se lahko sprejme tudi v razglasitev volitve, katero je izvršiti (§ 22).

V volilni predlog smejo sprejeti stranke za vsak volilski razred kandidate izmed vseh občanov, ki morejo biti izvoljeni.

§ 26.

Volilni predlogi za volitev občinskih svetovalcev in namestnikov morajo biti izrecno za take označeni in čitljivo lastnoročno podpisani najmanj od 30 oseb, katerih vsaka mora na dan vložitve volilnega predloga biti vpisana v volilskem imeniku, ne glede na to, če se ti volilni predlogi raztezajo na en sam volilski razred ali na več razredov.

§ 27.

Volilne predloge, ki ne zadoščajo predpisom §§ 25. in 26. ali pri katerih se je vršila zloraba splošne označbe že obstoječih političnih, socialnih ali drugih strank, mora magistrat zavrniti tekom dveh dni po vložitvi.

Zavrnitev se ima vročiti pooblaščenemu zastopniku ali njegovemu namestniku (§ 28). Proti

zavrnitvi je dopuščena pritožba na politično deželno oblastvo, ki o njej končnoveljavno razsodi. Pritožbo je vložiti tekom treh dni pri magistratu, ki jo ima v 24 urah predložiti deželnemu političnemu oblastvu.

§ 28.

Na vsakem volilnem predlogu je imenovati izmed podpisanih eno osebo in nje namestnika, katera naj v imenu in po naročilu podpisanih občujeta z magistratom kot njih pooblaščen zastopnik.

Ako take prijave ni, velja prvi podpisanec za zastopnika, drugi podpisanec pa za njegovega namestnika.

Vsakemu volilnemu predlogu je dati tudi določno in jasno označbo stranke, tako, da ga je od vsakega drugega lahko razločevati.

Ako ima več volilnih predlogov enake, podobne ali take označbe, ki bi lahko povzročile kako zamenjavo, mora magistrat zastopnike poznejše vloženih predlogov pozvati, da označbo izpremené.

Ako pa so bili enako označeni predlogi vloženi istočasno, obrniti se je s takim pozivom na vse zastopnike teh predlogov. Ako se pozivu v določenem roku ne zadosti ali ako se kak volilni predlog vloži sploh brez take označbe, označi se predlog uradoma z imenom zastopnika vseh podpisanih, eventualno z imenom prvopodpisanega.

§ 29.

Osebe, ki podpišejo volilni predlog, ne da bi bile po § 26 za to upravičene ali ki so zlorabile splošno označbo že obstoječih političnih, socialnih ali drugih strank (§ 27), je magistratu kaznovati z globami do 100 K.

§ 30.

Predloge mora magistrat glede njih vsebine pregledati, da so imenovane na njih le moške osebe, ki imajo pravico voliti, in da niso med kandidati raznih volilnih predlogov imena istih oseb.

Ako se poslednje zgodi, je vlagatelj pozvati, da doprinesó v treh dneh pritrdilo prizadetih oseb za vsprejetje v dotični volilni predlog.

Taka izjava se sme podati le enkrat.

Ako se pritrdilna izjava za kako kandidatno listo v zakonitem roku ne doprinese ali ako ista velja za več kandidatnih list, je dotične kandidate iz volilnih predlogov črtati.

§ 31.

Ako posamni kandidatje vsled večkratne kandidature, vsied smrti ali odpovedi kandidata odpadejo, mora to magistrat nemudoma naznaniti zastopnikom dotičnih volilnih predlogov, kateri imajo v tem slučaju v zmislu § 22 dopolniti listo s tem, da imenujejo druge kandidate.

§ 32.

Dopolnilne predloge (§ 31) je vložiti najpozneje osmi dan pred volitvijo ob 12. uri popoldne pri magistratu, sicer je volilni predlog neveljaven.

§ 33.

Zakonitim zahtevam ustrezajoče volilne predloge (§§ 25. do 32.) mora z njihovimi posebnimi označbami in imeni kandidatov magistrat kot liste strank objaviti najkasneje šesti dan pred volitvijo v uradnem deželnem listu in z javno nabitimi listi.

Na ta način objavljene volilne predloge je smatrati za pri volitvi veljavne »liste« (liste strank).

III. oddelek.

Kako se voli.

Dan in čas volitve.

§ 34.

Za volitveni dan je določiti brezpogojno nedeljo. Izvzeta pa sta velikonočna in binkoštna nedelja, potem one nedelje, ki nanje pade Božič, Novo leto ali Vsi svetniki.

Začetek volitve je ob 10. uri dopoldne in se zaključi ob 4. uri popoldne (§ 43).

Skupna volitev volilskih razredov.

§ 35.

Glasovanje se za posamne volilske razrede ne izvrši posebej, marveč izvršujejo volilni upravičenci vseh volilskih razredov volilno pravico med časom, ki je določen za glasovanje (§ 34), skupno na onih voliščih, kamor so odkazani po alfabetičnem redu (§ 36).

Odkazanje volilcev na volišča.

§ 36.

Za volitev mora občinski svet toliko volišč določiti, kolikor jih je potreba, da morejo vsi volilni upravičenci glede na čas, ki je določen za glasovanje (§ 34), brez težave svojo volilno pravico izvršiti.

Posamnim voliščem je volilne upravičence vseh volilskih razredov odkazati po alfabetičnem redu.

Za ženske volilke je določiti posebno volišče — po potrebi pa tudi več takih volišč — in se morajo za izvršitev volitve na tem, oziroma na teh

voliščih napraviti po alfabetičnem redu urejeni, popolni izpiski glede žensk volilk iz volilskih imenikov, in sicer za vsak volilski razred posebej.

Za odkazanje volilnih upravičencev iz prvega in drugega volilskega razreda na volišča po alfabetičnem redu je vzeti za podlago volilski imenik tretjega volilskega razreda.

Volilna dolžnost.

§ 37.

Vsak volilni upravičenec mora priti med določenim časom na določeno volišče k volitvi.

Podrobnejša določila o volilni dolžnosti obsega III. poglavje tega volilnega reda.

Volilne komisije.

§ 38.

Volitev vodijo volilne komisije.

Za vsako volišče postavi občinski svet pravočasno posebno volilno komisijo in določi obenem, kateri lokal je glavno volišče.

Vsaka volilna komisija obstoji iz enega člana občinskega sveta kot predsednika, iz enega člana, oziroma uradnika magistrata in iz treh občanov, ki so upravičeni voliti.

V volilno komisijo za ženska volišča se smejo poklicati tudi ženske volilke.

Volilna komisija je odgovorna za to, da se volitev vestno izvrši. Nje članom se je vzdržati vsakega vplivanja na glasovanje volilnih upravičencev.

Politični deželni načelnik odpošlje k volitvi na vsako volišče po enega zastopnika, kateri mora paziti na to, da se ravna po zakonu. Prekoračenje delokroga s strani volilne komisije ne sme pripustiti

in je opravičen, tudi med volitvijo odrediti odpomoč zoper kake nezakonitosti.

Vslučajih § 21. določi sestavo volilne komisije politični deželni načelnik, ki imenuje prosto po svoji izbiri predsednika komisije in druge člane v istem številu, kakor je določeno v tretjem odstavku tega paragrafa.

Zaupniki.

§ 39.

Volitvi je na željo potezajočih se strank pri-
tegniti izmed volilnih upravičencev dva do pet
zaupnikov, ki imajo pravico biti navzoči pri vo-
litvi do končanja volilnega opravila.

Te zaupnike imenujejo potezajoče se stranke
pred volitvijo magistratu, ki določi za vsako vo-
lišče primerno število izmed predlagancev, ko-
likor se da, oziraje se na vse potezajoče se
stranke.

Zaupniki morajo poslovati zgolj za pričo vo-
lilnega opravila in nimajo nobenega nadaljnjega
vpliva na tek volitve.

Na enak način je določiti tudi zaupnike za
glavno volišče.

Začetek volilnega opravila.

§ 40.

Volilno opravilo je javno.

Predno se začne glasovanje, mora predsednik
volilne komisije opozoriti zbrane volilce, kaj ob-
segajo §§ 9., 10., 11. tega volilnega reda o last-
nostih, potrebnih za tiste, ki smejo biti izvoljeni,
razložiti jim mora, kako se bodo oddajale kuverte
in šteli glasovi, ter jih pozvati, naj oddajo svoj
glas po svobodnem prepričanju brez vseh samo-

pridnih postranskih namenov tako, kakor mislijo po svoji najboljši vednosti in vesti, da je najkoristnejše za občinsko blaginjo.

Sklepanje volilne komisije.

§ 41.

Sklepi volilne komisije se store po absolutni večini glasov.

Predsednik volilne komisije glasuje samo takrat, kadar se glasovi enako porazdele in v takem slučaju odloči s svojim glasom, pridruživši se enemu obeh mnenj.

Volilna komisija ima razsoditi, ako se pri oddajanju glasov ob identiteti kakega volilca pokažejo pomisleki ali ako so dani zakoniti pogoji pri došlih pooblaščenih ali zastopnikih (§§ 4., 5., 6., 7. in 8.).

Volilna komisija mora v vsakem posamnem slučaju izreči razsodbo, preden se dalje voli.

Glasovanje.

§ 42.

Neposredno pred začetkom glasovanja se mora volilna komisija prepričati o tem, da je za vlaganje kuvert določena volitvena posoda prazna.

Glasovanje je tajno in se izvrši po glasovnici, katera se mora oddati v zalepljeni kuverti, ki jo je izdal magistrat in ki ima uradni pečat.

Kuverte, ki nimajo uradnega pečata, ki imajo razen označbe volilskega razreda vidno še kak drug zunanji znak ali ki niso zalepljene, mora volilna komisija zavriniti, toda brezkvarno izvršitvi volilne pravice s strani dotičnega volilca, če se pozneje tekom volitve v predpisanem času zglati pri volilni komisiji s pravilno kuverto.

Glasovanje se prične s tem, da člani komisije, ki so upravičeni voliti, svoje kuverte vložijo v volitveno posodo.

Nato oddajo drugi volilci kuverte po vrsti, kakor so prišli pred komisijo, prej pokazavši legitimacijo predsedniku.

Predsednik volilne komisije prevzame od vsakega volilca kuverto, dene vsako posamič, ne da bi jo odprl, v volilno posodo in pazi na to, da nihče namesto ene same ne odda več kuvert.

Vsak volilec prvega in drugega volilskega razreda ima istočasno opraviti tudi volitev za tretji volilski razred, vendar pa mora oddati predsedniku vsako kuverto posebej, prej pa pokazati dotično izkaznico.

Oddajo kuverte je zaznamovati poleg volilčevega imena v imeniku volilcev, oziroma pri ženskah v izpisku volilskega imenika, in sicer posebej za vsak volilski razred. Za to zaznambo naj bo v imeniku volilcev poseben razpored.

Razen tega se morajo vpisati imena volilcev v glasovalnem zaznamku po vrsti, kakor volijo. V ta zaznamek se vpiše v za to določene razpredelke, za katera volilska razreda se je volitev izvršila.

Pri zastopnikih in pooblaščenih se morajo v glasovalnem zapisniku navesti tudi njih imena.

Konec glasovanja.

§ 43.

Oddajanje glasov je skleniti ob določeni uri (§ 34.). Vendar se od glasovanja ne smejo izključiti volilci, ki so prišli še pred določeno sklepno uro k volitvi v volilni prostor in v od volilne komisije za volilce določeno čakalnico ali pa neposredno pred volilni prostor.

Štetje glasov.

§ 44.

Ko je konec glasovanja, mora volilna komisija na volišču pričeti skrutinij.

Pred skrutinijem pomeša predsednik volilne komisije kuverte v volitveni posodi, potem se vzamejo kuverte iz posode in se neodprte seštejejo, in sicer najprej za prvi, potem za drugi in končno za tretji volilski razred.

Volilna komisija nato odpre kuverte po istem redu in je v volilni zapisnik za vsak volilski razred posebej vpisati:

- a) število onih, ki imajo pravico glasovati;
- b) število glasujočih;
- c) število oddanih kuvert;
- d) število veljavnih glasovnic, ki pripadajo vsaki objavljeni listi, in
- e) skupno vsoto neveljavnih glasov.

Glasovnice.

§ 45.

Za veljavnost glasovnice je potrebno:

a) da ima označbo kake objavljene liste in da je neposredno pod to označbo imenovan kandidat, ki je bil na dotični listi vpisan pod številko 1;

b) da je na njej označen volilski razred z rimsko številko I, oziroma II in III in da se ta označba vjema z označbo volilskega razreda na kuverti, v kateri je bila glasovnica;

c) da ni iz trdega papirja.

Če obsega glasovnica, ki ustreza tem zahtevam še druga imena kandidatov, ne izgubi svoje veljavnosti, toda teh daljnih imen pri ugotovitvi volilnega izida nikakor ni vpoštevati.

Sicer pa je kot glasovnica veljaven vsak listek, ki ustreza predstoječim predpisom in ki je bil pri glasovanju oddan v uradni kuverti.

Če je v eni kuverti več glasovnic, se štejejo, če se enako glasijo, le za enkrat, drugače pa se ne vpoštevajo.

Veljavne so tudi one glasovnice, na katerih so predpisane označbe natisnjene, litografirane ali na kakršnikoli način zaznamovane.

Končanje volilnega opravila.

§ 46.

Po končani volitvi volilna komisija zaključí volilni zapisnik, ki mora obsegati tudi storjene sklepe volilne komisije. Volilni zapisnik, glasovalni zaznamek in imenike volilcev podpišejo vsi člani volilne komisije.

Volilne spise je zapečatiti in prenesti pod nadzorstvom predsednika ali kakega drugega za to določenega člana na glavno volišče (§ 38., 2. odstavek).

Tam se morajo volilni spisi iz vseh volišč odpreti in volilna komisija glavnega volišča mora skupni izid po uspehu glasovanj, ki so jih ugotovile posamne volilne komisije, dognati in vpisati v volilni zapisnik.

Ugotovitev izida volitev.

§ 47.

Skupna vsota veljavno oddanih glasovnic za en volilski razred se deli z za eno pomnoženim številom občinskih svetovalcev, ki jih je v tem razredu voliti. Tako dobljeno število je, če se pokaže kak ostanek, zvišati na prvo večje celo število, sicer pa za eno pomnožiti.

Zadnje število je volilno število.

Nato se delé z volilnim številom števila na posamne liste se glasečih glasovnic vsakega volilskega razreda. Tako dobljeno celo število pokaže, koliko občinskih svetovalcev pripade vsaki posamni listi.

§ 48.

Ako vsota teh, posamnim listam pripadlih mandatov ne doseže števila vseh mandatov, ki jih je oddati, prideli se prvi ostali mandat oni listi, ki je združila v dotičnem volilskem razredu nase največ listnih glasov; eventualni drugi ostali mandat pa oni listi, katera ima za prvo največ listnih glasov. Nadaljne ostale mandate je po načelu, ki velja za pridelitev prvega in drugega ostalega mandata, odkazati posamnim listam po številu na nje odpadlih glasov.

Pri enakem številu glasov odloči žreb.

§ 49.

Z vsake objavljene liste je v dotičnem volilskem razredu izreči toliko občinskih svetovalcev za izvoljene, kolikor jih je bilo po zgorajšnjem računu listi dodeljenih, in sicer po vrsti, kakor so bili v volilnem predlogu (§ 25) označeni z 1, 2 itd.

§ 50.

Za vsako objavljeno listo je v dotičnem volilskem razredu tudi ravno toliko namestnikov izvoljenih, kolikor mandatov občinskih svetovalcev je bilo tej listi po § 49. dodeljenih, in sicer je izreči, da so tisti kandidati za namestnike izvoljeni, ki so navedeni v volilnem predlogu stranke za dotični volilski razred po izvoljenih občinskih svetovalcih najprej v tekoči vrsti.

Razglas izida volitve.

§ 51.

Ko se izid volitve ugotovi, se isti takoj z nabitimi listi v občini objavi.

Župan mora vsakemu novoizvoljencu, zoper katerega ni nobenega izjemnega ali izključevalnega vzroka v zmislu §§ 9., 10. in 11., izročiti brez odlašanja volilno potrdilo.

To potrdilo daje izvoljencu pravico, vstopiti takoj v občinski svet in začeti svoje uradno poslovanje.

Nadomestitev odpadlih občinskih svetovalcev ali namestnikov.

§ 52.

Ako je bil kdo izvoljen, ki nima splošnih lastnosti volivosti ali ki je od volivosti izvzet ali izključen (§§ 9., 10. in 11.), ali ki se sklicuje na zakoniti opravičevalni razlog, vstopi kot občinski svetovalec oni namestnik, ki je bil za stranko, kateri je bil dodeljen odpadli mandat občinskega svetovalca, v dotičnem volilskem razredu izvoljen kot prvi namestnik.

Ravnotako je postopati tudi takrat, ako se izvoljenec brez zakonito opravičevalnega razloga brani volitev sprejeti, toda ne da bi odpadla globa, katero je prisoditi po § 15. občinskega reda.

Za namestnike, ki na enak način odpadejo, oziroma za namestnike, ki vstopijo v občinski svet po smislu prvega odstavka tega paragrafa, se kot taki pokličejo tiste osebe, ki so po prvotnem izidu v dotičnem volilskem razredu in oziroma v listi stranke najbliže izvolitvi za namestnika.

Ugovori zoper postopanje pri volitvi.

§ 53.

Proti izidu volitve se sme pritožiti vsak, ki je vpisan v imeniku volilcev, in sicer radi nezakonnitega postopanja pri volitvi.

Ravno tako sme vsak, ki je vpisan v imenik volilcev, zahtevati, da se razveljavi volitev takih oseb, katere nimajo splošnih lastnosti volivosti ali so od volivosti izvzete ali izključene (§§ 9., 10. in 11.).

Ugovori, ki se tičejo postopanja pri predpripravah za volitev (reklamacijsko postopanje), tu niso več dopustni.

Ugovore proti postopanju pri volitvah je vlagati v neprestopnem roku osmih dni po razglasitvi izida volitve pri magistratu.

Ugovore, ki se morebiti vložé, je predložiti z vsemi volilnimi spisi tekom osmih dni deželnemu političnemu oblastvu, katerega rzsodba je končnoveljavna.

Ako se izvolitev kake osebe pravomočno spozna za neveljavno, se imajo glede popolnitve izpraznjenega mandata uporabiti določila § 52.

IV. oddelek.

Volitveno nadzorovalno oblastvo.

§ 54.

Deželno politično oblastvo ima pravico, ako se pri volilnih pripravah ali pa med volitvijo samo gode kake nezakornitosti, vse ukreniti, kar je potrebno, da se nezakornitosti takoj odpravijo.

Zlasti ima deželno politično oblastvo nadzorovati, da se vse v II. in III. oddelku tega poglavja predpisane priprave in uradna opravila tako pravočasno izvrše, da more po preteku volitvene dobe že pričeti poslovati novi občinski zastop.

II. poglavje.

Kako se voli župan in podžupan.

Volitev župana.

§ 55.

Po končanih volitvah občinskega sveta je izvoliti župana (§§ 19., 22. občinskega reda).

K ti volitvi, katero je izvršiti pod predsedstvom po letih najstarejšega občinskega svetovalca, povabiti je vse člane občinskega sveta z dodatkom, da tisti, ki brez veljavnega izgovora ali ne pridejo ali pred končano volitvijo odidejo, izgube svoj svetovalski posel in tri leta ne smejo biti izvoljeni ter da vrhu tega zapadejo na občinsko korist globi, katero sme občinski svet naložiti do zneska 200 K.

Zoper dotični sklep občinskega sveta ni dopuščena nobena pritožba.

Pod katerim pogojem je volitev župana veljavna.

§ 56.

Da je volitev županova veljavna, potrebna je navzočnost najmanj dveh tretjin in nadpolovična večina glasov skupnega števila vseh občinskih svetovalcev (§ 14 občinskega reda).

Ako se pri glasovanju ne doseže omenjena večina glasov, izvršiti je drugo glasovanje, in ako se tudi pri tem ne pokaže potrebna večina glasov, izvršiti je ožjo volitev.

Pri ožji volitvi smejo volilci svoje glasove oddati samo tistim, kateri so pri drugem glasovanju dobili relativno največ glasov. Kadar je enoliko glasov, odloči žreb, kdo da pride v ožjo volitev.

Vsak glas, kateri pri ožji volitvi pripade komu takemu, ki ni bil vzet v ožjo volitev, je neveljaven.

Pri tem glasovanju se šteje za izvoljenega tisti, kateri je dobil nadpolovično večino oddanih glasov. Ako je pri ožji volitvi enoliko glasov, odloči žreb.

Voliti je vselej z glasovnicami.

Žreb vzdigne v obeh slučajih predsednik.

Ako bi izvoljeni ne sprejel volitve, napraviti je najdalje v osmih dneh novo volitev po določilih prejšnjega in tega paragrafa.

Volitev podžupana.

§ 57.

Za volitev podžupana veljajo tudi določila § 56.

Volilni zapisnik.

§ 58.

O volitvi župana in podžupana je spisati zapisnik, katerega morajo podpisati predsednik, dva občinska svetovalca in zapisnikar; potem ga je z vsemi volitvenimi spisi vred shraniti pri magistratu.

Nove volitve med volitveno dobo.

§ 59.

Predpisi §§ 55. do 58. se uporabljajo tudi takrat, kadar se mesto županovo ali podžupanovo izprazni med njiju uradno dobo (§ 22 občinskega reda).

III. poglavje.

Volilna dolžnost.

Obseg volilne dolžnosti.

§ 60.

Vsak, kdor je po tem volilnem redu poklican osebno izvrševati (§ 4.) volilno pravico za volitev občinskega sveta, je, ako ima v mestni občini svoje redno stanovališče, dolžan pri volitvah občinskih svetovalcev in namestnikov priti določeni volilni dan v času, določenem za glasovanje, k volilni komisiji in oddati uradno kuverto (§ 42.).

§ 61.

Kdor se brez opravičenega razloga odtegne svoji volilni dolžnosti, se kaznuje z globo od 1 do 50 kron.

Pri odmeri kazni je uvaževati osebne razmere in gospodarski položaj volilnega upravičenca. Ako se prestopok ponovi, je odmeriti višjo kazen v izmeri, ustanovljeni v prvem odstavku.

§ 62.

Razlogi, kateri volilca, ki se volitve ni udeležil, opravičijo, so zlasti:

1. ako volilec vsled bolezni ali slabotnosti ne more priti na volišče;
2. ako volilca zadrže uradne ali sicer neodložne stanovske dolžnosti;
3. ako je volilec na potovanju izven Kranjske dežele;
4. ako volilca zadrži bolezen v rodbini ali druge neodložne rodbinske zadeve;
5. ako volilca zadrže prometne ovire ali druge nepremagljive okoliščine.

§ 63.

Pravico kaznovanja ima mestni magistrat.

§ 64.

Magistrat mora sestaviti ob pripravah za volitev drugi primerek volilskih imenikov, oziroma pri ženskah volilkah drugi primerek izpisov iz volilskih imenikov, v katere pa je vpisati le tiste volilne upravičence, ki imajo v mestni občini svoje redno stanovanjše. V drugi primerek je sprejeti vse v volilskih imenikih izvršene poprave.

Ta drugi primerek je z volilnimi spisi vred izročiti volilni komisiji.

Pri volitvi je v tem primerku v za to pripravljenem razpredelku zaznamovati, da je volilec prišel in oddal svojo kuverto.

Ako se kakemu volilcu ni pustilo glasovati, ker se ni dognala njegova identiteta, je to v tem primerku posebej zabeležiti.

Drugi primerek je podpisati ravnотako kakor volilne spise in poslati mestnemu magistratu.

§ 65.

Magistrat izda na podstavi v § 64. omenjenega imenika vsakemu volilnemu zavezancu, ki se mu je dostavila izkaznica, pa se ni udeležil volitve, kazenski nalog, ako se volilni zavezanec ni najdalje v neprestopnem roku osmih dni po volilnem dnevu pri magistratu ustno ali pismeno opravičil, zakaj ni vršil svoje volilne pravice, in ni, ako to treba, predložil dokazil ali se sicer verodostojno izkazal, da je imel za neudeležbo zadosten zakonit opravičevalni razlog.

§ 66.

Kogar je zadel kazenski nalog, sme, ako meni, da se mu godi krivica, v roku osmih dni, ki se

računi od lastnoročne vročitve naloga zoper tistega prigrasiti ustno ali pismeno svoj ugovor pri mestnem magistratu.

Pravočasno podani ugovor ustavi kazenski nalog. Ako se je prizadeta oseba pri ugovoru z dokazili ali sicer verodostojno zadostno opravičila, zakaj ni vršila svoje volilne pravice, je nadaljnje postopanje proti njej opustiti. Drugače se zoper onega, ki je kazenskemu nalogu pravočasno ugovarjal, zaradi prekršitve tega zakona, katere je obdolžen, izvede postopanje po splošnih predpisih za postopanje o prestopkih, spadajočih v poslovanje političnih oblastev. Pri tem se pa ne sme prekoračiti kazni, izrečene v kazenskem nalogu.

Ako po kazenskem nalogu prizadeta oseba ni pravočasno pri magistratu prigrasila ugovora, ni zoper kazenski nalog nobenega drugega pravnega leka ter zadobi tisti pravno moč.

§ 67.

Globe se izterjajo potom politične izvršbe. Globe se ne smejo izpremeniti v zaporne kazni.

Globe se stekajo v mestni ubožni zaklad.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIJNICA

00000482515

er
ri
ki
z
-
e
o
e
.

